COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 6.12.2024
COM(2024) 571 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

AL ȘAPTELEA RAPORT DIN CADRUL MECANISMULUI PRIVIND SUSPENDAREA EXCEPTĂRII DE LA OBLIGATIVITATEA VIZELOR

Cuprins

INTRODUCERE **2**

I. VECINĂTATEA UE **6**

1. REGIM DE CĂLĂTORII FĂRĂ VIZĂ DE MAI PUȚIN DE ȘAPTE ANI **6**

GEORGIA **6**

UCRAINA **13**

KOSOVO* **20**

2. REGIM DE CĂLĂTORII FĂRĂ VIZĂ DE MAI MULT DE ȘAPTE ANI **26**

ALBANIA **26**

BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA **30**

REPUBLICA MOLDOVA **34**

MUNTENEGRU **37**

MACEDONIA DE NORD **41**

SERBIA **44**

II. ZONA EST-CARAIBE **47**

III. AMERICA LATINĂ **50**

CONCLUZII **55**

* *Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.*

INTRODUCERE

Liberalizarea vizelor este o componentă importantă a setului de instrumente al UE pentru cooperarea cu țările terțe în materie de migrație, securitate și justiție. Aceasta facilitează mobilitatea și contactele între oameni. Ea poate stimula sectorul călătoriilor și turismului și poate promova schimburile culturale și academice. De asemenea, aceasta poate promova relațiile diplomatice și cooperarea internațională, conducând în mod ideal la interacțiuni politice îmbunătățite în diferite domenii, de la cooperarea comercială și economică și securitate până la inovare și tehnologie.

În același timp, monitorizarea de către Comisie a regimurilor de călătorii fără viză ale UE a arătat că **regimul de călătorii fără viză poate genera și provocări semnificative în materie de migrație și securitate, care trebuie abordate**. Prezentul raport continuă să acorde o atenție deosebită alinierii politicii în domeniul vizelor, sistemelor de acordare a cetățeniei pentru investitori, cooperării în materie de readmisie și cererilor de azil nefondate. Principalul scop al exonerării de obligația de a deține viză pe care UE a acordat-o țărilor terțe este de a facilita călătoriile prin asigurarea intrării fără viză și a șederilor de scurtă durată în spațiul Schengen pentru o perioadă maximă de 90 de zile în cursul oricărei perioade de 180 de zile. Persoanelor care reprezintă un risc în materie de securitate pentru UE și statele sale membre nu ar trebui să li se permită să călătorească fără viză în spațiul Schengen, iar persoanele care solicită protecție internațională sau care se stabilesc pentru o perioadă mai lungă în UE ar trebui să utilizeze sistemele și căile aplicabile.

În octombrie 2023, Comisia a propus o **revizuire a mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor**[1] pentru a aborda mai bine provocările legate de regimurile de călătorii fără viză și orice posibilă utilizare abuzivă a regimului de călătorii fără viză, facilitând declanșarea mecanismului și sporind efectul disuasiv al acestuia. Comisia încurajează Parlamentul European și Consiliul să încheie rapid negocierile cu privire la propunere și să asigure adoptarea acesteia.

Domeniul de aplicare al raportului – o nouă abordare strategică și globală

Monitorizarea continuă de către Comisie a regimurilor UE de călătorii fără viză este o sarcină esențială pentru buna funcționare a politicii UE în domeniul vizelor și pentru securitatea generală a spațiului Schengen. Articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2018/1806 („Regulamentul privind vizele”)[2] prevede obligația Comisiei de a asigura o monitorizare adecvată a respectării continue a cerințelor privind exceptarea de la obligativitatea vizelor de către țările ai căror resortisanți au obținut acces fără viză în spațiul Schengen, ca urmare a încheierii cu succes a unui dialog privind liberalizarea vizelor, precum și de a transmite rapoarte cu regularitate către Parlamentul European și către Consiliu. În acest scop, **începând din 2017, Comisia a adoptat șase rapoarte în cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor**[3], care vizează **partenerii care beneficiază de un regim de călătorii fără viză din Balcanii de Vest** (Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia) **și din regiunea Parteneriatului estic** (Georgia, Republica Moldova – denumită în continuare „Moldova” – și Ucraina).

---

1 Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 în ceea ce privește revizuirea mecanismului de suspendare, COM(2023) 642 final.

2 Regulamentul (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerați de această obligație, JO L 303, 28.11.2018, p. 39.

3 COM(2017) 815 final (primul raport); COM(2018) 856 final (al doilea raport); COM(2020) 325 final (al treilea raport); COM(2021) 602 final (al patrulea raport), COM(2022) 715 final/2 (al cincilea raport), COM(2023) 730 final (al șaselea raport).

Ca urmare a unei comunicări din mai 2023[4], al șaselea raport a adoptat o abordare mai amplă, astfel încât să se asigure că **monitorizarea și raportarea sunt mai cuprinzătoare și mai strategice, depășind astfel vecinătatea UE și acoperind toate țările terțe care beneficiază de un regim de călătorii fără viză în care există provocări specifice** care, dacă nu sunt abordate, pot conduce la declanșarea mecanismului de suspendare. Prin urmare, Comisia a extins pentru prima dată domeniul geografic de aplicare prin raportarea, de asemenea, cu privire la **șase țări terțe care beneficiază de un regim de călătorii fără viză și care aplică sisteme de acordare a cetățeniei pentru investitori**, și anume Antigua și Barbuda, Dominica, Grenada, Saint Kitts și Nevis, Saint Lucia și Vanuatu[5].

Vecinătatea UE

Acest al șaptelea raport, astfel cum se prevede la articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul privind vizele, continuă să includă o evaluare completă a respectării continue a cerințelor privind liberalizarea vizelor pentru **Georgia** și **Ucraina**, întrucât acestea și-au încheiat dialogurile privind liberalizarea vizelor cu mai puțin de șapte ani în urmă. În plus, în urma încheierii cu succes a dialogului UE-Kosovo privind liberalizarea vizelor și a aplicării exonerării de obligația de a deține viză pentru Kosovo începând cu 1 ianuarie 2024[6], prezentul raport include, de asemenea, o primă analiză prospectivă privind respectarea continuă de către Kosovo a cerințelor privind liberalizarea vizelor.

În ceea ce privește țările care au încheiat un dialog privind liberalizarea vizelor cu mai mult de șapte ani în urmă[7] (**Albania, Bosnia și Herțegovina, Moldova, Muntenegru, Macedonia de Nord** și **Serbia**), raportul continuă să semnaleze provocările specifice care decurg din regimul de călătorii fără viză și/sau care reprezintă riscuri specifice în materie de migrație ilegală sau de securitate pentru UE, cum ar fi alinierea politicii în domeniul vizelor, sistemele de acordare a cetățeniei pentru investitori, cooperarea în materie de readmisie sau cererile de azil nefondate.

Pentru toate țările implicate în procesul de aderare, problemele legate de criteriile de referință abordate prin dialogurile încheiate privind liberalizarea vizelor sunt evaluate ca parte a procesului de extindere, în temeiul capitolului 23, Sistemul judiciar și drepturile fundamentale, și al capitolului 24, Justiție, libertate și securitate, și sunt raportate în detaliu în rapoartele anuale ale Comisiei privind extinderea. Începând din 2024, patru țări implicate în procesul de aderare (Albania, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia) au fost, de asemenea, incluse în Raportul Comisiei privind statul de drept.

Ca parte a agendei lor de reformă din cadrul Planului de creștere pentru Balcanii de Vest, partenerii din Balcanii de Vest s-au angajat să realizeze reforme privind „elementele fundamentale” ale

---

4 Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind monitorizarea regimurilor de călătorii fără viză ale UE, COM(2023) 297 final.

5 Prezentul raport nu vizează Vanuatu, întrucât evaluarea finală a Comisiei privind riscurile în materie de securitate care decurg din sistemele Vanuatu de acordare a cetățeniei pentru investitori a fost prezentată la 31 mai 2024 în Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor pentru resortisanții din Vanuatu, COM(2024) 366 final.

6 Regulamentul (UE) 2023/850 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerați de această obligație [Kosovo (Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.)] (JO L 110, 25.4.2023, p. 1).

7 Articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2018/1806 prevede obligația Comisiei de a raporta numai pentru o perioadă de șapte ani de la data intrării în vigoare a liberalizării vizelor pentru țările terțe respective; ulterior, Comisia poate continua să raporteze ori de câte ori consideră necesar sau la cererea Parlamentului European sau a Consiliului.

procesului de aderare, care includ angajamente concrete privind lupta împotriva criminalității organizate, lupta împotriva corupției și alinierea politicii în domeniul vizelor.

În ceea ce privește **Balcanii de Vest**, raportul se bazează pe punerea în aplicare aflată în curs a planului de acțiune al UE privind abordarea migrației de-a lungul rutei, prezentat de Comisie la 5 decembrie 2022[8]. Planul de acțiune a răspuns, printre alte provocări, la creșterea bruscă a migrației ilegale către UE pe ruta Balcanilor de Vest în 2022. Această creștere a numărului de treceri ale frontierelor externe ale statelor membre din regiune a fost parțial rezultatul deplasărilor secundare ale resortisanților țărilor terțe care au sosit fără viză în Balcanii de Vest, cu continuarea călătoriei către UE. Punerea în aplicare în comun a planului de acțiune între UE și regiune a contribuit la scăderea presiunii exercitate de migrație cu aproape o treime pe ruta Balcanilor de Vest în 2023 comparativ cu 2022 și cu o scădere suplimentară de 79 %, conform datelor preliminare din primele nouă luni ale anului 2024, comparativ cu aceeași perioadă din 2023. Această punere în aplicare în comun a contribuit, de asemenea, la consolidarea în continuare a cooperării dintre UE și partenerii din Balcanii de Vest în ceea ce privește gestionarea migrației. Planul de acțiune abordează gestionarea frontierelor, capacitățile de azil și de primire, combaterea introducerii ilegale de migranți, cooperarea în materie de readmisie și returnările, precum și alinierea politicilor în domeniul vizelor.

În general, s-a menținut un ritm bun al rezultatelor în toate aceste domenii de politică, datorită unei implicării sporite și unei comunicări mai bune cu toți partenerii din Balcanii de Vest la toate nivelurile. Cu toate acestea, trebuie continuate eforturile. Migrația ilegală rămâne o provocare pentru partenerii din Balcanii de Vest. Obligația de a deține viză a fost reintrodusă în regiune – la sfârșitul anului 2022 și la începutul anului 2023 – pentru unele naționalități-cheie care au determinat creșterea numărului de sosiri ilegale în 2022. Cu toate acestea, persistă necesitatea de a se asigura alinierea în continuare a politicii în domeniul vizelor și de a se consolida controalele privind sosirile în cadrul unui regim de călătorii fără viză în regiune. Combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane, precum și asigurarea returnărilor efective rămân priorități-cheie. Comisia și-a intensificat sprijinul financiar, acordând o finanțare totală de 351,9 milioane EUR (2021-2024) pentru activitățile legate de migrație din regiune în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III). Printre acestea se numără programele regionale „Sprijinul UE pentru consolidarea luptei împotriva introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane în Balcanii de Vest” (36 de milioane EUR), „Sprijinul regional al UE pentru sisteme de gestionare a migrației care să țină seama de aspectele referitoare la protecție în Balcanii de Vest – ETAPA III” (19,2 milioane EUR) și „Sprijinul regional al UE pentru securitatea frontierelor în Balcanii de Vest” (7 milioane EUR).

Raportul se bazează pe contribuții din partea partenerilor vizați, a Serviciului European de Acțiune Externă și a delegațiilor UE, a agențiilor relevante ale UE din domeniul justiției și afacerilor interne[9] și a statelor membre[10]. Aceste contribuții au stat la baza evaluărilor relevante cuprinse în raport. Acest al șaptelea raport evaluează acțiunile întreprinse de partenerii în cauză în 2023, cu actualizări pentru 2024, în cazul în care se consideră că acestea pot avea un impact semnificativ asupra recomandărilor din acest an. De asemenea, raportul conține informații cu privire la cooperarea operațională cu UE și

---

8 https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-12/Western%20Balkans_en.pdf

9 Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA), Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex), Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust) și Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol).

10 Un număr de 20 de state membre au furnizat contribuții cu privire la exemple relevante de cooperare cu țările în cauză, în domeniul migrației și al securității.

cu statele membre[11] și include o prezentare generală a tendințelor migratorii[12], reflectând datele Eurostat pentru anul statistic 2023, inclusiv modificările față de 2022.

America Latină și zona Caraibilor

Astfel cum s-a procedat în cel de al șaselea raport și urmând deja noua abordare prevăzută în propunerea legislativă privind revizuirea mecanismului de suspendare[13], prezentul raport acoperă și **alte zone geografice, nu doar vecinătatea UE**, concentrându-se asupra țărilor care beneficiază de un regim de călătorii fără viză în care au apărut probleme specifice și în care ar putea fi necesară o cooperare suplimentară pentru a aborda provocările specifice în materie de migrație și/sau securitate care ar putea fi evaluate în cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor. În acest sens, prezentul raport continuă să evalueze țările care beneficiază de un regim de călătorii fără viză și care aplică sisteme de acordare a cetățeniei pentru investitori în zona **Est-Caraibe** și prezintă o evaluare a țărilor care beneficiază de un regim de călătorii fără viză din **America Latină**.

Astfel cum se menționează în Comunicarea comună din 2023 privind o nouă agendă pentru relațiile dintre UE și America Latină și zona Caraibilor[14], **UE și America Latină și zona Caraibilor sunt parteneri naturali, uniți prin legături istorice și culturale unice, prin legături economice și sociale profunde și printr-un angajament comun față de pace, democrație, drepturile fundamentale și multilateralism**. Cetățenii se află în centrul acestui parteneriat: mobilitatea și contactele interpersonale sunt elemente-cheie pentru consolidarea acestor legături. În același timp, monitorizarea de către Comisie a regimurilor UE de călătorii fără viză cu partenerii din America Latină și zona Caraibilor a evidențiat unele **provocări specifice în materie de migrație și securitate**. Aceste provocări decurg în special din aplicarea sistemelor de acordare a cetățeniei pentru investitori de către cinci țări din zona Est-Caraibe și din numărul tot mai mare de cereri de azil nefondate depuse în UE de către resortisanți ai unor țări din America Latină. Ultimele două secțiuni ale prezentului raport prezintă evaluarea de către Comisie a acestor provocări, precum și recomandări cu privire la modul de abordare a acestora.

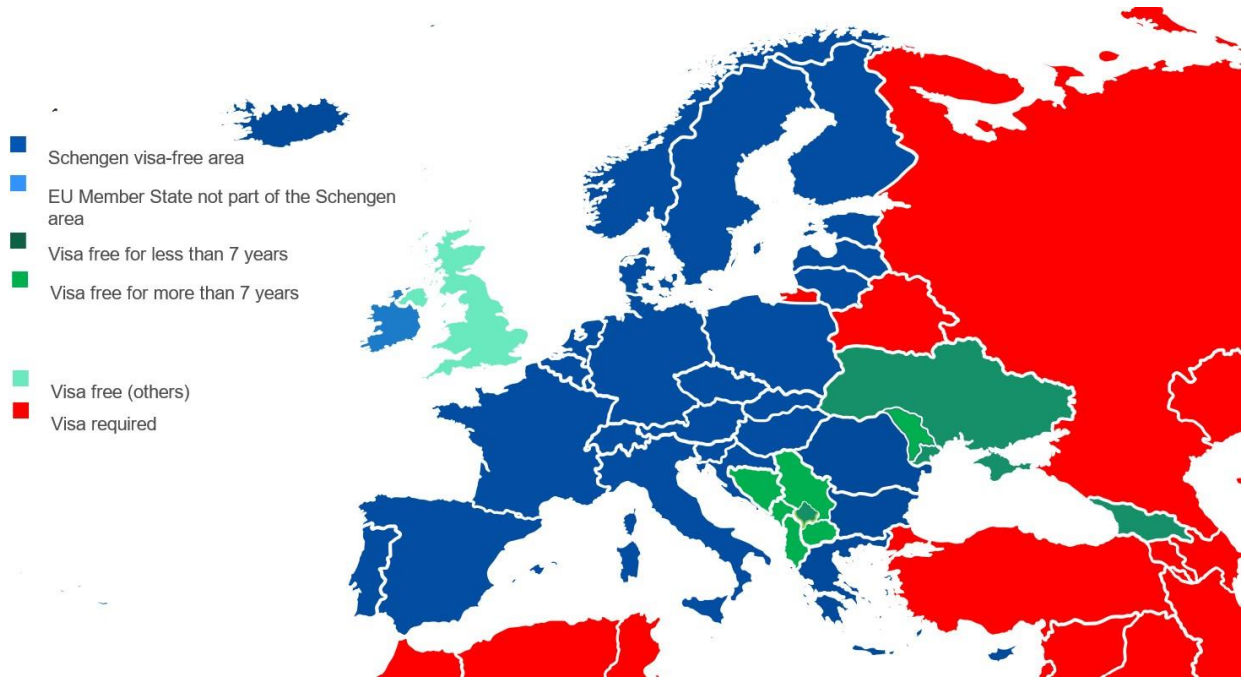
11 În sensul prezentului raport, termenul „state membre” se referă la statele membre care aplică Regulamentul (UE) 2018/1806 („Regulamentul privind vizele”), și anume toate statele membre ale UE (cu excepția Irlandei) și țările asociate spațiului Schengen.

12 Deși criteriile de referință privind liberalizarea vizelor referitoare la migrație se limitează la politicile de migrație ale țărilor terțe în cauză, secțiunea privind tendințele migratorii reflectă migrația ilegală către statele membre, cazurile de refuz al intrării de către statele membre și cererile de protecție internațională depuse în statele membre de resortisanții țărilor care fac obiectul raportului.

13 Articolul 8d alineatul (2) din propunere.

14 JOIN(2023) 17 final.

I. VECINĂTATEA UE

1. REGIM DE CĂLĂTORII FĂRĂ VIZĂ DE MAI PUȚIN DE ȘAPTE ANI

GEORGIA

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Georgia beneficiază de un regim de călătorii fără viză cu 25 de țări care se află pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză[15]: Armenia, Azerbaidjan, Bahrain, Belarus, Belize, Botswana, China (acord de exonerare de obligația de a deține viză încheiat în aprilie 2024), Republica Dominicană, Ecuador, Iran, Iordania, Kazahstan, Kuweit, Kârgâzstan, Liban, Oman, Qatar, Rusia, Arabia Saudită, Africa de Sud, Tadjikistan, Thailanda, Turcia, Turkmenistan și Uzbekistan.

Georgia nu a înregistrat progrese în ceea ce privește alinierea în continuare a politicii în domeniul vizelor; dimpotrivă, odată cu semnarea acordului privind exonerarea de obligația de a deține viză cu China în aprilie 2024, divergențele față de politica UE în domeniul vizelor au crescut. Georgia susține că, întrucât nu are o frontieră terestră directă cu UE, lipsa alinierii politicii sale în domeniul vizelor nu prezintă un risc pentru UE în ceea ce privește migrația ilegală sau securitatea. Cu toate acestea, Comisia reamintește că alinierea politicii în domeniul vizelor este un obiectiv-cheie pentru toate țările din vecinătatea UE și cu obiectivele de aderare la UE. Prin urmare, Comisia se așteaptă ca Georgia să înregistreze progrese în ceea ce privește alinierea politicii în domeniul vizelor.

2. Securitatea documentelor, inclusiv datele biometrice

Georgia eliberează pașapoarte biometrice din 2010. Pașapoartele nebiometrice vor fi eliminate treptat complet până la 1 ianuarie 2025, când vor expira și ultimele aflate în prezent în circulație[16]. În cadrul cooperării cu Interpol, Georgia face schimb de informații privind pașapoartele pierdute și furate.

15 Anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1806.

16 La 1 ianuarie 2024, numărul de pașapoarte nebiometrice rămase valabile era de 2 012.

În decembrie 2023, a fost adoptată o lege care impune retragerea până la 1 iulie 2024 a cărților de identitate neelectronice eliberate înainte de 28 iulie 2011 și înlocuirea acestora cu cărți de identitate electronice.

3. Gestionarea integrată a frontierelor, gestionarea migrației, azilul

În martie 2023, Georgia a adoptat Strategia de gestionare integrată a frontierelor pentru perioada 2023-2027 și, în august 2023, a adoptat Planul de acțiune al Strategiei de gestionare integrată a frontierelor pentru perioada 2023-2027. Georgia a continuat să investească în dezvoltarea securității frontierelor, printre altele, prin crearea unei Unități de răspuns rapid în zonele montane în 2023. A fost lansat un plan de cooperare privind supravegherea frontierelor împreună cu un stat membru al UE, iar cu un alt stat membru al UE a fost semnat un acord tehnic privind cooperarea navală, care a implicat paza de coastă a Georgiei.

Georgia are un istoric de cooperare structurată cu Frontex. Observatorii Frontex sunt prezenți în cinci puncte de trecere a frontierei (aeroporturile Tbilisi și Kutaisi, punctul de trecere a frontierei terestre Sarpi și, sezonier, aeroportul și portul maritim Batumi). În 2023, în Georgia au fost detașați în total 28 de ofițeri Frontex. Ofițeri de poliție georgieni au fost detașați la 12 aeroporturi ale statelor membre (în total 24 de ofițeri în 2023). Scopul principal al acestei cooperări este de a preveni utilizarea abuzivă a regimului de călătorii fără viză de către cetățenii georgieni, inclusiv prin depunerea de cereri de azil nefondate (a se vedea mai jos).

Georgia este membră a Rețelei de analiză a riscurilor din cadrul Parteneriatului estic, o platformă regională condusă de Frontex pentru schimbul de informații. Academia Ministerului Afacerilor Interne din Georgia a primit statutul de Academie de parteneriat Frontex începând din 2019. Georgia a participat la operațiunea comună „Puncte de coordonare pentru transportul aerian, terestru și maritim 2023” prin schimbul de bune practici și vizite/detașarea experților Frontex în domeniul gestionării frontierelor. Cooperarea cu Frontex a inclus și programe de formare (de exemplu, sesiuni de informare personalizate privind fraudarea documentelor și impostorii), vizite de studiu, asistență de specialitate și schimburi în cadrul programului Schimb de personal 2023.

Cooperarea bilaterală/multilaterală cu statele membre în materie de gestionare a frontierelor/migrație a continuat, inclusiv contacte/vizite la nivel înalt, detașarea de ofițeri de legătură ai statelor membre în Georgia, formare specializată și asistență de specialitate, cu accent pe detectarea documentelor falsificate și pe lupta împotriva rețelelor de criminalitate organizată specializate în introducerea ilegală de migranți.

Georgia a pus în aplicare recomandarea din cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor și a aderat la Planul de acțiune operațional al Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT) privind introducerea ilegală de migranți pentru perioada 2024-2025. În 2023, aceasta a participat la șase planuri de acțiune operaționale și la 77 de acțiuni operative. Cooperarea în cadrul programului EMPACT a condus, de asemenea, la implementarea proiectului „Grant de valoare scăzută”, axat pe lupta împotriva grupurilor infracționale organizate georgiene în UE.

În ceea ce privește readmisia și returnarea, mai multe state membre ale UE și Frontex au indicat o strânsă cooperare cu autoritățile georgiene. Georgia a acceptat în mod periodic operațiuni de returnare atât prin zboruri charter, cât și prin zboruri regulate. Georgia și-a pus, de asemenea, la dispoziție escortele, la cerere, pentru organizarea operațiunilor de returnare în sarcina destinatarului. În plus, Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Afacerilor Interne din Georgia și-au extins cooperarea cu

Frontex în ceea ce privește identificarea persoanelor returnate care nu dețin documente de călătorie prin formarea profesională a corpului permanent și a statelor membre cu privire la utilizarea sistemului georgian de gestionare a cazurilor de readmisie pentru depunerea electronică a cererilor de identificare a acestora.

Georgia a continuat să depună eforturi pentru a aborda problema cererilor de azil nefondate depuse de cetățenii săi în statele membre ale UE. Pe baza modificărilor din 2021 aduse Legii privind normele pentru cetățenii georgieni la intrarea/ieșirea în/din Georgia, autoritățile georgiene au continuat să efectueze „verificări ale ieșirilor” la punctele de trecere a frontierei georgiene. În perioada 1 ianuarie 2021-1 aprilie 2024, un număr total de 7 910 cetățeni georgieni care intenționau să călătorească în UE au fost opriți la frontieră. Autoritățile georgiene au continuat să abordeze problema migrației ilegale prin urmărirea penală a persoanelor și a grupurilor implicate în introducerea ilegală de migranți, inclusiv a celor implicate în furnizarea de informații false pentru cererile de azil în UE. Trei persoane au fost condamnate în 2023 (11 în 2022).

Georgia a cooperat, de asemenea, cu OIM, în parteneriat cu UNHCR, cu privire la proiectul „Guvernanță eficace în materie de migrație pentru returnarea și reintegrarea durabilă a cetățenilor georgieni” pentru a sprijini returnarea și reintegrarea în condiții de siguranță, ordine și durabilitate a cetățenilor georgieni, precum și cu OIM/OMS în ceea ce privește migrația din motive de sănătate din Georgia și cererile de azil nefondate în spațiul Schengen (în cadrul proiectului „Georgia Cares”).

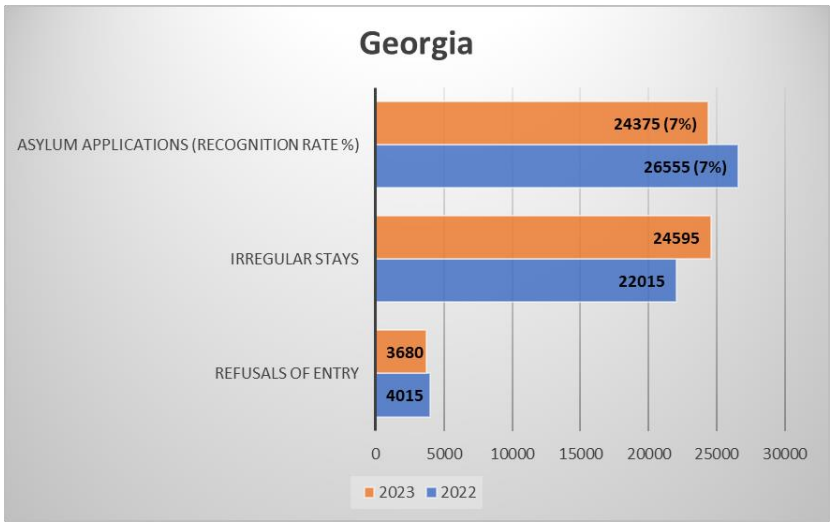
4. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație ilegală, de cereri de protecție internațională, de returnări și de readmisie

În 2023, numărul cererilor de protecție internațională depuse de resortisanți georgieni în statele membre a scăzut cu 8 % față de 2022, fiind depuse 24 375 de cereri în 2023 (26 555 în 2022). Rata de recunoaștere a cererilor de azil[17], de 7 % în 2023, a rămas stabilă în comparație cu anul precedent.

În 2023 s-au înregistrat 10 cazuri de trecere ilegală a frontierei de către resortisanți georgieni în statele membre ale UE, comparativ cu 20 în 2022. În 2023, numărul resortisanților georgieni care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală în statele membre a crescut cu 12 %, acesta fiind de 24 595 de persoane în 2023, comparativ cu 22 005 în 2022. Numărul de cazuri de refuz al intrării resortisanților georgieni a scăzut cu 8 %, de la 4 015 cazuri în 2022 la 3 680 în 2023.

În 2023, numărul deciziilor de returnare emise pentru resortisanți georgieni a continuat să crească, 20 240 de ordine fiind emise în 2023, comparativ cu 17 415 în 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 16 %. Aceeași tendință a existat în ceea ce privește numărul de persoane returnate (10 555 în 2023, comparativ cu 7 725 în 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 37 %). Rata de returnare a crescut ușor, de la 44 % în 2022 la 52 % în 2023.

[17] În sensul prezentului raport, rata de recunoaștere a cererilor de azil este calculată ca ponderea deciziilor pozitive în primă instanță (inclusiv statutul de refugiat, statutul conferit prin protecție subsidiară, precum și statutul umanitar național) din numărul total al deciziilor în primă instanță. Pentru o definiție a termenului, a se vedea https://home-affairs.ec.europa.eu/pages/glossary/recognition-rate-procedures-international-protection_en

Sursă: Eurostat

5. Ordinea și siguranța publică

Georgia și-a continuat cooperarea cu Europol, menținând un ofițer de legătură la sediul Europol și participă la șapte proiecte analitice ale Europol. În perioada iunie 2023-martie 2024, 1 124 de informații operaționale referitoare la peste 13 161 de persoane au fost comunicate membrilor Europol și țărilor partenere prin intermediul aplicației de rețea pentru schimbul securizat de informații (SIENA). În cadrul cooperării cu CEPOL, Georgia a beneficiat de diverse programe de formare specializată în cadrul proiectului finanțat de UE „Formare și parteneriat operațional în domeniul criminalității organizate" (TOPCOP). Georgia și-a continuat cooperarea cu Eurojust, participând la echipele comune de anchetă.

Georgia a continuat să pună în aplicare Strategia națională de combatere a criminalității organizate 2021-2024, cu accent pe combaterea traficului de droguri și a criminalității informatice. În urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, prevenirea traficului și a circulației ilegale de arme și muniții a fost abordată prin modificări legislative. Georgia a continuat să participe în mod activ la grupurile de lucru și la proiecte în calitate de membru al Interpol. Două state membre ale UE au oferit programe de formare agenților georgieni de aplicare a legii cu privire la detectarea documentelor falsificate și identificarea victimelor exploatării sexuale online.

În februarie 2023, Georgia a adoptat cea de a doua Strategie națională în domeniul drogurilor pentru perioada 2023-2030 (inspirată direct de Strategia UE în domeniul drogurilor pentru perioada 2021-2025) și planul de acțiune aferent pentru perioada 2023-2024. Georgia și-a continuat cooperarea cu Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA) pe baza unui acord de lucru din 2022, precum și în contextul proiectului EU4MD II.

Georgia a continuat să pună în aplicare strategia națională de combatere a terorismului pentru perioada 2022-2026 și planul de acțiune aferent. În 2023, 12 cetățeni georgieni și 3 resortisanți ai țărilor terțe au fost arestați sub acuzația de apartenență la o organizație teroristă sau de sprijinire a acesteia. În 2023, Georgia s-a alăturat programului ONU de combatere a deplasării în scopuri teroriste „goTravel". Georgia a continuat, de asemenea, să aplice Strategia națională privind prevenirea, depistarea și suprimarea spălării banilor, a finanțării terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă (2023-2026) și planul său de acțiune. În 2023, Georgia și-a extins cooperarea cu Europol în ceea ce privește combaterea terorismului, alăturându-se echipei comune de legătură pentru combaterea

terorismului (CT JLT) din cadrul agenției și participând la numeroase proiecte de analiză a combaterii terorismului.

Cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor a recomandat ca Georgia să adopte o nouă strategie și un nou plan de acțiune anticorupție, care să asigure resurse adecvate pentru punerea lor în aplicare și să acorde o atenție deosebită investigării, urmăririi penale și judecării cazurilor de corupție la nivel înalt. Georgia nu a elaborat încă o nouă strategie sau un plan de acțiune anticorupție la nivel național.

Cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor a prevăzut că Georgia ar trebui să înființeze un birou de recuperare a activelor și un birou de gestionare a activelor și să își intensifice eforturile de recuperare a activelor. În pofida cooperării Georgiei cu birourile de recuperare a activelor din UE, recomandarea de a înființa un birou de recuperare a activelor nu a fost încă soluționată. De asemenea, nu există nicio entitate dedicată care să aibă sarcina specifică de a gestiona activele recuperate. Activele confiscate sunt gestionate de Agenția Națională a Proprietății de Stat.

Cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor a recomandat ca Georgia să asigure faptul că legislația privind Biroul Anticorupție, Serviciul de Investigații Speciale și Serviciul de Protecție a Datelor cu Caracter Personal răspunde recomandărilor Comisiei de la Veneția. Modificările aduse Legii privind Biroul Anticorupție, adoptate în mai 2024, nu abordează principalele recomandări ale Comisiei de la Veneția, în special cele referitoare la independența efectivă, neutralitatea politică și funcțiile Biroului Anticorupție.

Georgia participă la Grupul de state împotriva corupției (GRECO). În urma recomandărilor GRECO, în 2023 Georgia a modificat Legea privind serviciul de urmărire penală, extinzând domeniul de aplicare al regimului declarațiilor de avere pentru a include toți procurorii. Raportul de evaluare GRECO privind Georgia din iulie 2024 include recomandări privind cadrul strategic, verificările integrității și transparența.

6. Relații externe și drepturi fundamentale

În perioada de raportare, Georgia a adoptat acte legislative a căror aplicare subminează drepturile fundamentale. Adoptarea Legii privind „transparența influenței străine” în mai 2024 și adoptarea pachetului legislativ privind „valorile familiei și protecția minorilor” în septembrie 2024 subminează cadrul juridic general pentru respectarea drepturilor fundamentale. Ambele inițiative încalcă drepturile omului și libertățile fundamentale, în special dreptul la libertatea de asociere, la libertatea de exprimare și la viață privată. Legea privind transparența influenței străine a fost adoptată în mai 2024, în pofida unui aviz al Comisiei de la Veneția[18] și a apelurilor repetate ale UE prin care se recomanda abrogarea legii. Legea subminează libertatea de asociere și de exprimare, dreptul la viață privată, dreptul de a participa la afacerile publice, precum și interzicerea discriminării. Cerințele de raportare greoaie și competențele extinse acordate Ministerului Justiției în ceea ce privește controlul societății civile și al organizațiilor mass-media cresc riscul unei aplicări selective și arbitrare.

În concluziile sale din 27 iunie 2024, Consiliul European a subliniat că legea adoptată „privind transparența influenței străine” reprezintă un regres în ceea ce privește cel puțin trei dintre cele nouă etape prevăzute în recomandarea Comisiei privind statutul de țară candidată (privind dezinformarea,

[18] CDL-PI(2023) (coe.int): Aviz urgent referitor la Legea privind transparența influenței străine emis de Comisia de la Veneția la 21 mai 2024.

polarizarea, drepturile fundamentale și implicarea organizațiilor societății civile). Consiliul European a concluzionat că direcția de acțiune a guvernului georgian pune în pericol drumul Georgiei spre aderare la UE, conducând *de facto* la oprirea procesului de aderare.

La 17 septembrie 2024, Parlamentul a adoptat un pachet legislativ constând în „Legea privind valorile familiei și protecția minorilor" și 18 modificări ale legilor existente, fără consultări publice prealabile și fără o analiză aprofundată a respectării standardelor europene și internaționale. Pachetul legislativ privind valorile familiei și protecția minorilor, promulgat la 3 octombrie, subminează drepturile fundamentale ale poporului georgian și sporește stigmatizarea și discriminarea. Ca urmare a activităților legislative și a prevalenței continue a discursului homofob de incitare la ură, persoanele LGBTIQ din Georgia se confruntă cu o atmosferă tot mai ostilă și stigmatizantă.

Planul de acțiune 2024-2026 pentru punerea în aplicare a strategiei privind drepturile omului a fost adoptat în urma unui proces de consultare limitat și nu include dispoziții privind persoanele LGBTIQ și protecția vieții private. Planul de acțiune abordează parțial libertatea religioasă sau de convingere. Punerea în aplicare a planului de acțiune nu a început încă, iar monitorizarea punerii în aplicare nu a fost clar definită. Încă nu au fost soluționate lacune semnificative din cadrul strategic în ceea ce privește protecția drepturilor minorităților, inclusiv reprezentarea minorităților.

Concluziile Consiliului European din 17 octombrie 2024 au reafirmat că procesul de aderare a Georgiei este oprit și au invitat autoritățile georgiene să adopte reforme democratice, cuprinzătoare și durabile, în conformitate cu principiile fundamentale ale integrării europene.

Comisia va monitoriza îndeaproape punerea în aplicare a Legii privind „transparența influenței străine" și a pachetului legislativ privind valorile familiei și protecția minorilor, având în vedere că respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv punerea efectivă în aplicare și politicile de combatere a discriminării, reprezintă cerințe specifice pe baza cărora Georgiei i s-a acordat liberalizarea vizelor.

În urma recomandării privind protecția datelor din cel de Al cincilea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor, în iunie 2023 a fost adoptată o nouă lege privind protecția datelor cu caracter personal, care a fost modificată în mai 2024. Principalele recomandări ale Comisiei de la Veneția privind independența instituțională, imparțialitatea și competențele Serviciului de Protecție a Datelor cu Caracter Personal rămân neaplicate.

7. Recomandări

Având în vedere evoluțiile recente din Georgia, există reflecții în curs cu privire la posibila activare a mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor în ceea ce privește anumite categorii de persoane. Pentru a îndeplini în continuare toate criteriile de referință privind liberalizarea vizelor și pentru a evita posibila activare a mecanismului de suspendare, Georgia trebuie să ia măsuri urgente suplimentare pentru a da curs recomandărilor Comisiei. În special, trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) asigurarea și susținerea protecției drepturilor fundamentale ale tuturor cetățenilor georgieni, inclusiv a libertății de asociere, de întrunire și de exprimare, a dreptului la viață privată, a dreptului de a participa la afacerile publice, precum și a interzicerii discriminării;

b) evitarea și abrogarea oricărei legislații care ar putea restrânge drepturile și libertățile fundamentale și care ar putea contraveni principiului nediscriminării și standardelor europene și internaționale relevante. În special, abrogarea Legii privind „transparența influenței străine" și a pachetului legislativ privind „valorile familiei și protecția minorilor" și modificarea

strategiei naționale și a planului de acțiune privind drepturile omului pentru a se asigura că drepturile persoanelor LGBTIQ sunt pe deplin respectate;

c) alinierea politicii Georgiei în domeniul vizelor la lista UE a țărilor terțe care au obligația de a deține viză, în special cu privire la țările care prezintă riscuri în materie de migrație ilegală sau securitate pentru UE;

d) intensificarea acțiunilor pentru a aborda problema cererilor de azil nefondate și a șederii ilegale în statele membre, cum ar fi campanii de informare privind regimul de călătorii fără viză la profilurile relevante ale migranților și verificări mai stricte la frontiere;

e) înființarea unui birou de recuperare a activelor și a unui birou de gestionare a activelor și continuarea eforturilor de urmărire, indisponibilizare, gestionare, confiscare și înstrăinare a activelor;

f) adoptarea unei noi strategii și a unui nou plan de acțiune anticorupție, care să asigure resurse adecvate pentru punerea lor în aplicare și să acorde o atenție deosebită investigării, urmăririi penale și judecării cazurilor de corupție la nivel înalt;

g) modificarea Legii privind Biroul Anticorupție pentru a aborda principalele recomandări ale Comisiei de la Veneția, în special cele referitoare la independența efectivă, neutralitatea politică și funcțiile Biroului Anticorupție;

h) alinierea Legii privind protecția datelor cu caracter personal la acquis-ul UE.

UCRAINA

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Ucraina beneficiază de un regim de călătorii fără viză cu 15 țări care se află pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză: Armenia, Azerbaidjan, Bahrain, Belarus, Ecuador, Kazahstan, Kuweit, Kârgâzstan, Mongolia, Oman, Qatar, Arabia Saudită, Tadjikistan, Turcia și Uzbekistan.

În 2023 nu s-au înregistrat progrese în direcția unei mai bune alinieri la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză.

2. Securitatea documentelor, inclusiv datele biometrice

Ucraina eliberează pașapoarte biometrice din 2015. Ultimele pașapoarte nebiometrice au fost eliberate în 2016, iar eliminarea lor treptată completă va avea loc în 2026, când vor expira. În mai 2022, a fost dezvoltat și pus în funcțiune un software de eliminare a duplicărilor pentru a defini duplicările în Sistemul național de verificare și identificare biometrică a cetățenilor Ucrainei, a străinilor și a apatrizilor, administrat de Serviciul de Stat pentru Migrație din Ucraina. Ca urmare a eliminării duplicărilor efectuate, au fost identificate 4 581 de cazuri de duplicare cu un nivel de încredere foarte ridicat sau mediu. Acest exercițiu a fost esențial pentru identificarea fraudelor, precum și pentru gestionarea adecvată a informațiilor.

Fiecare cetățean ucrainean primește un număr național unic, care nu se schimbă niciodată (chiar dacă persoana în cauză își schimbă numele) și este inclus în fiecare document de identificare, inclusiv în pașapoarte.

În pofida războiului de agresiune care se desfășoară împotriva Ucrainei, în 2023 a continuat eliberarea documentelor de identitate, cu excepția teritoriilor Ucrainei ocupate temporar de Rusia, inclusiv Crimeea. După o întrerupere temporară în 2022, în 2023, Ucraina a reluat funcționarea registrului pașapoartelor ucrainene nevalabile; baza de date este actualizată zilnic. Schimbul de informații privind documentele furate și pierdute între Ucraina și Interpol nu a fost niciodată întrerupt.

3. Gestionarea integrată a frontierelor, gestionarea migrației, azilul

De la începutul invaziei ruse la scară mare, o mare parte a frontierelor internaționale ucrainene a fost ocupată de Rusia. Un număr total de 110 puncte de trecere la frontiera cu Rusia, Belarus și pe segmentul transnistrean al frontierei cu Moldova au rămas închise. Alte 49 de puncte din teritoriile ocupate temporar de Rusia nu se mai află sub controlul Ucrainei. Cu toate acestea, în sectoarele aflate sub controlul guvernului ucrainean, gestionarea frontierelor a continuat fără întrerupere.

Strategia de gestionare integrată a frontierelor pentru perioada 2023-2025 a fost modificată în iulie 2023. Planul de acțiune pentru punerea în aplicare a strategiei a fost adoptat în decembrie 2023. În iunie 2023, a fost adoptată oficial o metodologie națională de evaluare a calității punerii în aplicare, elaborată cu sprijinul experților UE. Ulterior, a fost instituit un grup de lucru comun privind controlul calității în gestionarea frontierelor, care include Frontex și Misiunea de consiliere a UE (EUAM) Ucraina în calitate de observator.

În 2023, s-au depus eforturi considerabile pentru modernizarea echipamentelor tehnice ale tuturor punctelor de trecere a frontierei care au rămas sub controlul Ucrainei. Serviciile de frontieră ucrainene au primit din partea unor state membre ale UE cantități semnificative de echipamente și programe de formare specializată. Grantul Frontex în valoare de 12 milioane EUR în sprijinul Serviciului de Poliție de Frontieră al Ucrainei a fost pus în aplicare cu succes pe parcursul anului 2023. Echipamentele achiziționate au reprezentat o contribuție tehnică solidă la menținerea funcțiilor de bază de gestionare

integrată a frontierelor (GIF) ale partenerilor instituționali ucraineni. Grantul a permis sporirea capacităților, în special la frontierele de vest ale țării, pregătind terenul pentru noi activități operative comune.

Patrularea comună cu serviciile de frontieră ale unor state membre ale UE a continuat.

În iunie 2023, Ucraina a adoptat două legi noi privind migrația, actualizând, printre altele, procedurile de acordare și retragere a permiselor de ședere și sancțiunile pentru șederea ilegală.

Având în vedere că accesul aerian și maritim în Ucraina este limitat, iar întregul teritoriu, inclusiv frontierele, intră sub incidența legii marțiale, atât migrația legală, cât și migrația ilegală către, dinspre și prin Ucraina au fost reduse. În 2023, au fost interceptați în total 5 467 de migranți aflați în situație ilegală la frontierele cu Ucraina (12 094 în 2022) și 3 389 de migranți aflați în situație ilegală au fost descoperiți pe teritoriul Ucrainei (5 062 în 2022); dintre aceștia din urmă, 45 % erau cetățeni ai Rusiei, Azerbaidjanului și Moldovei.

Ucraina a continuat să combată traficul de persoane și să se implice în punerea în aplicare a Planului comun de combatere a traficului de persoane pentru a aborda riscurile traficului de persoane și pentru a sprijini potențialele victime din rândul celor care fug din calea războiului din Ucraina. Ucraina participă activ la reuniunile periodice ale Rețelei UE de coordonatori și raportori naționali și la cooperarea în materie de asigurare a respectării legii și la cooperarea judiciară cu statele membre și cu agențiile UE. În 2024, aceasta a participat la 19 acțiuni operative organizate în cadrul EMPACT și la mai multe echipe comune de anchetă împotriva grupurilor infracționale organizate implicate în traficul de persoane. Din cauza dificultăților economice și a agresiunii militare ruse, resortisanții ucraineni rămân vulnerabili la traficul de persoane. Prin urmare, acțiunile prevăzute în Planul comun de combatere a traficului de persoane trebuie să se aplice în continuare.

Cooperarea dintre Ucraina și Frontex se bazează pe acordul de lucru semnat în 2007. În 2023, Frontex a continuat să ofere asistență relevantă în limitele mandatului său, ajutând autoritățile ucrainene să răspundă nevoilor urgente de consolidare a capacităților și unui proces de reflecție cu privire la noul cadru multianual privind gestionarea integrată a frontierelor.

În 2023, nu au existat reuniuni ale Comitetului mixt UE-Ucraina privind readmisia. Cu toate acestea, dezvoltarea cooperării în materie de readmisie cu statele membre ale UE a continuat în 2023, odată cu semnarea protocoalelor de punere în aplicare cu România și Letonia.

Ucraina a continuat cooperarea cu OIM, ICMPD și UNHCR.

Cererile de azil au continuat să fie examinate în Ucraina. Cu toate acestea, de la invazia rusă la scară mare din 24 februarie 2022, numărul cererilor a scăzut semnificativ; în 2021, au existat 1 198 de cereri, dar numai 205 în 2022 și 109 în 2023. Numărul deciziilor pozitive a scăzut de la 157 în 2021 la 46 în 2022 și la 53 în 2023. La sfârșitul anului 2023, 2 520 de refugiați recunoscuți sau persoane care beneficiază de protecție subsidiară își aveau reședința în Ucraina.

4. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație, protecție temporară, cereri de protecție internațională și readmisie

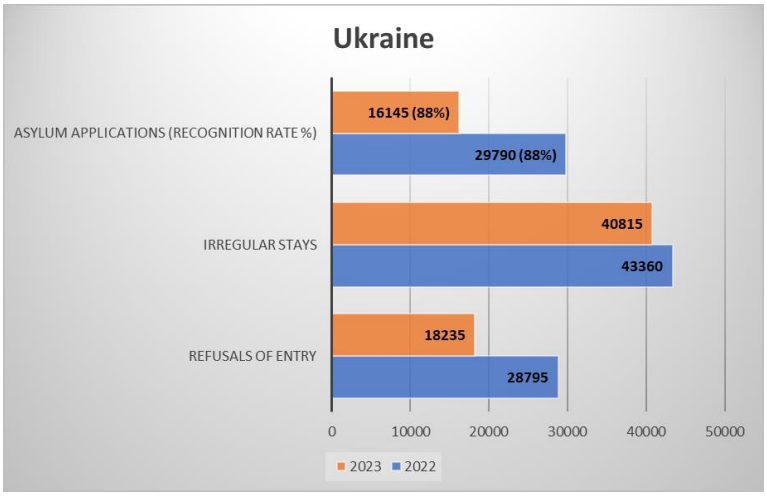
În urma activării Directivei privind protecția temporară[19] în 2022, la 5 noiembrie 2024 **numărul estimat de înregistrări active de cereri de protecție temporară** în cele 27 de state membre,

[19] Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare, ST/6846/2022/INIT, JO L 71, 4.3.2022, p. 1.

Norvegia, Islanda și Elveția, conform datelor încărcate pe Platforma de înregistrare a protecției temporare și transmise prin Rețeaua aferentă mecanismului UE de pregătire pentru situații de criză și de gestionare a crizelor legate de migrație (*Blueprint Network*), era de **4 569 496**, dintre care **4 424 322** în **statele mebre ale UE**. Pe platformă au fost consemnate 436 095 de înregistrări inactive. Germania, Polonia și Cehia rămân statele membre care găzduiesc cel mai mare număr de beneficiari de protecție temporară (1,13 milioane în Germania, aproape 1 milion în Polonia și aproape 400 000 în Cehia)[20]. În 2023, s-au înregistrat 1 056 020 de decizii de acordare a protecției temporare în UE, ceea ce corespunde unui sfert din numărul deciziilor luate în 2022[21].

În 2023, numărul solicitanților ucraineni de protecție internațională în statele membre a fost de 16 145, cu 46 % mai puțin decât în 2022 (29 790). Rata de recunoaștere a cererilor de azil a rămas stabilă în 2023 (88 %).

Numărul resortisanților ucraineni care au trecut ilegal frontiera UE în 2023 a scăzut cu 11 % (4 579 în 2023 față de 5 148 în 2022). În 2023, s-a dovedit că 40 815 resortisanți ucraineni se aflau în situație de ședere ilegală în UE (43 360 în 2022, ceea ce reprezintă o scădere de 6 %). Numărul de cazuri de refuz al intrării resortisanților ucraineni a scăzut cu 37 %, de la 28 795 de cazuri în 2022 la 18 235 în 2023.

Sursă: Eurostat

5. Ordinea și siguranța publică

În mai 2023, Ucraina a adoptat Planul strategic general pentru reforma întregului sector de asigurare a respectării legii pentru perioada 2023-2027, cu obiective ambițioase. În septembrie și octombrie 2023, Ucraina a adoptat o legislație revizuită privind combaterea spălării banilor. În decembrie 2023, Ucraina a adoptat o nouă legislație privind combaterea contrabandei cu mărfuri și a evitării accizelor/taxelor vamale; în acest domeniu, contrabanda cu tutun este considerată o problemă deosebit de gravă de către autoritățile ucrainene. În august 2024, Ucraina a adoptat planul de acțiune, care va pune în aplicare strategia generală pentru reforma sectorului de asigurare a respectării legii.

Cooperarea cu UE în ceea ce privește combaterea criminalității organizate a continuat, inclusiv prin intermediul a cinci echipe comune de anchetă cu statele membre ale UE în 2023; la începutul anului 2024 au fost create încă opt echipe comune de anchetă cu statele membre ale UE. De asemenea, a avut loc o cooperare strânsă în cadrul EMPACT (122 de acțiuni operative). Cooperarea cu UE prin

20 Statistici | Eurostat (europa.eu).
21 Statistici | Eurostat (europa.eu).

intermediul Europol a continuat cu schimbul a peste 28 000 de mesaje prin intermediul SIENA și cu numeroase acțiuni operative împotriva diferitelor activități infracționale, cum ar fi criminalitatea informatică (inclusiv frauda în monede virtuale), contrabanda cu precursori de droguri, introducerea ilegală de migranți, traficul de persoane, comerțul ilicit cu arme de foc.

S-au depus eforturi pentru a îmbunătăți înregistrarea și controlul circulației armelor; în iunie 2023 a devenit operațional un registru unificat al armelor.

La 5 iulie 2024, Cabinetul de Miniștri a aprobat un proiect de regulament elaborat de Ministerul Afacerilor Interne pentru a crea un Centru de coordonare privind combaterea circulației ilegale a armelor de foc, a componentelor și a muniției acestora, care să servească drept organism consultativ temporar în cadrul Cabinetului de Miniștri. Obiectivele principale ale centrului includ coordonarea eforturilor diferitelor agenții de stat implicate în circulația armelor de foc, facilitarea schimbului de informații și elaborarea de reglementări bazate pe cele mai bune practici internaționale. Această inițiativă se aliniază la recomandările Comisiei Europene, astfel cum se subliniază în pachetul de extindere din 2023.

Există, de asemenea, o cooperare operațională între UE și Ucraina în acest domeniu, inclusiv prin intermediul unui grup de lucru în cadrul Grupului de experți europeni privind armele de foc (EFE) alcătuit din Ucraina, cinci state membre ale UE și Europol. UE a oferit formare și asistență de specialitate sub coordonarea EUAM. Subiectul traficului de arme de foc și de alte arme de calibru mic și armament ușor (SALW) este abordat din 2019 de EUAM, inclusiv prin intermediul unui proiect implementat de OSCE [„*In support of Ukraine's efforts to combat illicit trafficking in weapons, ammunition and explosives*" (În sprijinul eforturilor Ucrainei de combatere a traficului ilicit de arme, muniții și explozivi)]. Proiectul se bazează pe „Strategia UE privind SALW" din 2018 și consolidează capacitățile Serviciului de Poliție de Frontieră al Ucrainei, ale Ministerului Afacerilor Interne al Ucrainei și ale Serviciului Fiscal de Stat/Serviciului Vamal de Stat al Ucrainei în vederea combaterii traficului ilicit de arme, muniții și explozivi în Ucraina. Traficul ilicit de arme este discutat și în cadrul „dialogului UE-Ucraina privind securitatea internă", începând din 2023, ca urmare a statutului de țară candidată al Ucrainei.

În conformitate cu „Strategia UE împotriva armelor de foc, armelor de calibru mic și armamentului ușor ilicite și a muniției aferente" din 2018, UE colaborează în permanență cu Ucraina pentru a preveni deturnarea armelor de foc și a SALW, a muniției aferente și a explozivilor. Angajamentul UE în abordarea riscului de trafic ilicit de SALW și muniție aferentă s-a axat pe următoarele domenii: (a) un sprijin oferit prin deciziile în curs ale Consiliului PESC, puse în aplicare de OSCE, SEESAC al PNUD și Conflict Armament Research, (b) punerea în aplicare a „Listei de acțiuni a UE pentru combaterea deturnării armelor de foc și a altor SALW în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei", (c) monitorizarea utilizării finale a asistenței militare furnizate în cadrul Instrumentului european pentru pace. De asemenea, UE colaborează cu Ucraina și cu partenerii internaționali în cadrul dialogului UE-Ucraina privind securitatea internă, al reuniunilor QUAD + UE cu Ucraina, al Grupului directorilor pe probleme de neproliferare al G7 și al dialogurilor periodice cu țările terțe pe tema controlului armelor convenționale.

În ceea ce privește combaterea contrabandei cu droguri, Strategia în domeniul drogurilor la nivelul politicii de stat pentru perioada 2023-2030 nu a fost încă adoptată. Ucraina a continuat cooperarea internațională în acest domeniu cu EUDA pe baza unui acord de lucru din 2022, precum și în contextul proiectului EU4MD II, Europol, în cadrul EUBAM și în cadrul EMPACT.

În lupta împotriva criminalității informatice (în special furtul de fonduri prin înșelăciune și/sau piraterie informatică), Ucraina a cooperat intens cu statele membre ale UE, cu Europol și Eurojust, dar și cu agenții din SUA și cu țări terțe (de exemplu, Georgia).

Ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, sistemul de justiție s-a confruntat cu un număr fără precedent de cazuri legate de crime de război și crime împotriva umanității. Una dintre consecințe a fost crearea, în aprilie 2023, a Centrului de coordonare pentru sprijinirea victimelor și a martorilor. O altă consecință a agresiunii militare ruse a fost creșterea numărului de acte de sabotaj și terorism (187 în 2023), vizând în mod specific infrastructuri critice ucrainene, care au exercitat presiuni suplimentare asupra resurselor agențiilor de aplicare a legii și de securitate, precum și asupra celor ale întregului sistem judiciar.

În lupta împotriva corupției, Ucraina a continuat să aplice Strategia anticorupție pentru perioada 2021-2025 și Programul de stat anticorupție pentru perioada 2023-2025. În august 2023, a fost adoptată Strategia de recuperare a activelor pentru perioada 2023-2025, iar planul de acțiune pentru punerea sa în aplicare a fost adoptat de guvern în august 2024.

În decembrie 2023, a fost adoptată o nouă lege privind consolidarea capacității instituționale a Biroului Național Anticorupție al Ucrainei (NABU), sporind efectivele de personal ale NABU de la 700 la 1 000 de persoane. Pe de altă parte, în pofida recomandării emise în rapoartele anterioare din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor, nu s-au înregistrat încă progrese în ceea ce privește instituirea capacităților de interceptare autonomă a comunicațiilor de către NABU. În iulie 2023, NABU a semnat un acord de cooperare cu Parchetul European (EPPO).

La 1 ianuarie 2024, a fost adoptată Legea privind consolidarea independenței Parchetului Specializat Anticorupție (SAPO); aceasta oferă SAPO statutul de entitate juridică separată de Parchetul General și definește procedura de selecție competitivă pentru numirea în posturi administrative în cadrul SAPO și în posturile de procurori, inclusiv șeful SAPO.

În martie 2023, Ucraina a modificat legislația privind selecția și pregătirea procurorilor, îmbunătățind mecanismul de recrutare și procedurile disciplinare.

Printre alte măsuri legislative legate de combaterea corupției adoptate în 2023 s-au numărat unele modificări ale legislației privind reglementarea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale și restabilirea obligațiilor de raportare cu privire la finanțarea partidelor politice, precum și modificări legislative pentru restabilirea declarației de avere a funcționarilor publici.

În 2023, NABU a deschis 257 de investigații (față de 187 în 2022). Pe baza rezultatelor investigației desfășurate de către NABU și sub îndrumarea procedurală a SAPO, în 2023, un număr de 100 de rechizitorii au fost prezentate Înaltei Curți Anticorupție (comparativ cu 54 în 2022); instanța a pronunțat 44 de condamnări definitive [inclusiv împotriva a patru judecători, a unui parlamentar, a doi miniștri adjuncți și a unui funcționar public din cea mai înaltă categorie (A)].

În iunie 2024, a intrat în vigoare legea de revizuire a temeiului juridic al Biroului de Securitate Economică al Ucrainei, care dezvoltă un proces deschis, transparent și competitiv de selecție a conducerii și a personalului, verificarea personalului, precum și un audit independent al performanței, contribuind astfel la consolidarea responsabilității, a integrității și a profesionalismului în combaterea infracțiunilor economice.

6. Relații externe și drepturi fundamentale

Respectarea drepturilor fundamentale este, în general, asigurată, iar Ucraina și-a demonstrat angajamentul de a le proteja și de a se alinia în continuare la standardele UE, în pofida restricțiilor cauzate de războiul în curs și de legea marțială. Legea marțială a condus la unele restricții ale drepturilor și libertăților, dar acestea au rămas în mare măsură proporționale cu situația securității și, în general, au fost aplicate cu prudență.

Ucraina a înregistrat progrese semnificative în direcția ratificării Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale prin adoptarea legii de ratificare a Statutului de la Roma și a luat măsuri în vederea alinierii legislaturii naționale la obligațiile internaționale.

Ucraina continuă să implementeze proiectul Consiliului Europei „Combaterea discursului de incitare la ură în Ucraina" pentru perioada 2023-2025. Scopul proiectului este de a consolida căile de atac naționale împotriva discriminării și a urii, inclusiv îmbunătățirea formelor de despăgubire pentru victime.

În urma ratificării Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), în mai 2024, Ucraina a adoptat modificări la Codul privind infracțiunile administrative pentru a alinia legislația privind prevenirea și combaterea violenței domestice la convenție.

Ca urmare a invaziei ruse la scară mare și a atacurilor deliberate asupra civililor și a infrastructurii civile, numărul persoanelor cu handicap continuă să crească în rândul militarilor și al civililor. În iunie 2023, Ucraina a adoptat o nouă lege privind înregistrarea persoanelor cu handicap care au nevoie de asistență din fonduri specializate. Noua lege a fost însoțită de un efort bugetar de finanțare a asistenței pentru persoanele cu handicap.

La 8 decembrie 2023, Ucraina a modificat legislația privind minoritățile naționale, introducând modificări substanțiale ale legilor privind minoritățile naționale (comunități), mass-media, limba de stat, publicațiile și educația, urmate de mai multe legi de punere în aplicare, foi de parcurs și metodologii.

Ca urmare a războiului de agresiune al Rusiei, în Ucraina există 3,7 milioane de persoane strămutate în interiorul țării. În aprilie 2023, Ucraina a adoptat o strategie de politică de stat privind strămutarea internă și planul de acțiune aferent pentru perioada 2023-2025. Printre principalele obiective, altele decât locuințele și ocuparea forței de muncă, se numără asigurarea educației continue a copiilor din familiile strămutate.

7. Recomandări

În general, Ucraina continuă să îndeplinească cerințele privind liberalizarea vizelor și a luat măsuri pentru a da curs recomandărilor anterioare ale Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare, acolo unde este posibil în contextul actual. În special, trebuie avute în vedere în continuare următoarele aspecte:

a) alinierea politicii Ucrainei în domeniul vizelor la lista UE a țărilor terțe care au obligația de a deține viză, în special cu privire la țările care prezintă riscuri în materie de migrație ilegală sau securitate pentru UE;

b) continuarea consolidării eforturilor de combatere a criminalității organizate, punând un accent special pe combaterea contrabandei cu arme de foc și droguri, pe combaterea traficului de

persoane și pe dimensiunea financiară a criminalității organizate, în pofida provocărilor legate de război;

c) continuarea consolidării cadrului anticorupție, asigurându-se că instituțiile anticorupție sunt pe deplin independente și capabile să producă rezultate reale și semnificative, având în vedere, de asemenea, eforturile de reconstrucție pe termen lung.

KOSOVO

Comisia a lansat un dialog cu Kosovo pe tema liberalizării vizelor la 19 ianuarie 2012, iar la 14 iunie 2012 a prezentat o foaie de parcurs privind liberalizarea vizelor[22], identificând măsurile legislative și de altă natură pe care Kosovo trebuia să le adopte și să le pună în aplicare. Ulterior, Comisia a adoptat patru rapoarte de evaluare a progreselor înregistrate de Kosovo[23]. La 4 mai 2016, Comisia a propus Consiliului și Parlamentului European[24] eliminarea obligației de a deține viză pentru Kosovo. După ce Kosovo a îndeplinit cele două cerințe restante anterior[25], la 18 iulie 2018[26], Comisia a confirmat că Kosovo îndeplinea toate cele 95 de criterii de referință stabilite în foaia de parcurs și a propus liberalizarea vizelor pentru Kosovo.

În urma negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliu, la 19 aprilie 2023 a fost adoptat Regulamentul (UE) 2023/850[27] de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 prin transferarea Kosovo din partea 2 a anexei I în partea 4 a anexei II la regulamentul respectiv. Exceptarea de la obligativitatea vizelor a început să se aplice la 1 ianuarie 2024 și se aplică titularilor de pașapoarte biometrice eliberate de Kosovo în conformitate cu standardele Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI).

De la finalizarea foii de parcurs privind liberalizarea vizelor în 2018, Kosovo a continuat să adopte și să pună în aplicare acte legislative în domeniile vizate de foaia de parcurs, respectând în mare măsură standardele UE și internaționale în conformitate cu criteriile de referință prevăzute în foaia de parcurs.

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Kosovo beneficiază de un regim de călătorii fără viză cu 16 țări care se află pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză: Bahrain, Belize, Eswatini, Fiji, Guyana, Iordania, Kuweit, Lesotho, Malawi, Maldive, Oman, Papua-Noua Guinee, Qatar, São Tomé și Principe, Arabia Saudită și Turcia. În august 2024, Kosovo a reintrodus obligația de a deține viză pentru resortisanții din Botswana, Namibia și Africa de Sud.

Astfel cum se menționează în preambulul regulamentului prin care Kosovo i-a fost acordată scutirea de viză[28], pentru a asigura un bun management al migrației și un mediu sigur, Kosovo ar trebui să caute să își alinieze și mai bine politica în domeniul vizelor la politica UE. Lipsa alinierii politicii Kosovo în domeniul vizelor la politica UE în domeniul vizelor contribuie la creșterea riscului de migrație ilegală către UE pe ruta Balcanilor de Vest.

Ca parte a agendei sale de reformă din cadrul planului de creștere, Kosovo s-a angajat să se alinieze în continuare la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, o verificare

---

22 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_12_605.

23 COM(2013) 66 final, COM(2014) 488 final, COM(2015) 906 final, însoțite de SWD(2015) 706 final și COM(2016) 276 final.

24 COM(2016) 277 final.

25 Ratificarea Acordului de delimitare a frontierelor cu Muntenegru (21 martie 2018) și instituirea și consolidarea unui bilanț constant al investigațiilor și al hotărârilor judecătorești definitive în cazurile de criminalitate organizată și corupție.

26 COM(2018) 543 final.

27 Regulamentul (UE) 2023/850 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerați de această obligație [Kosovo (Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.)].

28 Ibid., considerentul 6.

mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, ar fi o măsură temporară minimă așteptată din partea Kosovo.

2. Securitatea documentelor, inclusiv datele biometrice

Kosovo eliberează documente personale de călătorie biometrice care pot fi citite automat, în conformitate cu standardele OACI și ale UE pentru elementele de securitate și elementele biometrice integrate în documentele de călătorie. Documentele personale de călătorie biometrice care pot fi citite automat sunt eliberate din 2011. Ultimele pașapoarte nebiometrice eliberate în 2011 au expirat în 2021. Prin urmare, nu mai există pașapoarte nebiometrice valabile în circulație. Un stat membru a menționat că, deși noul document de călătorie de bază eliberat de Kosovo (biometric cu cip) are elemente de securitate bune, documentele sunt personalizate cu ajutorul tehnologiei cu jet de cerneală, ceea ce le face mai ușor de falsificat.

În 2023, Kosovo a lansat două inițiative pentru îmbunătățirea securității documentelor: în primul rând, guvernul a aprobat o nouă lege privind cărțile de identitate și a transmis-o Adunării spre aprobare; în al doilea rând, a aprobat o nouă instrucțiune administrativă pentru eliberarea cărților de identitate, care simplifică procesul de depunere a cererilor și consolidează elementele de securitate ale cărților de identitate.

Poliția din Kosovo raportează periodic către Interpol pașapoartele pierdute și furate. În 2022, aceasta a raportat 4 440 de documente de călătorie furate și pierdute, în timp ce în 2023 a raportat Interpol 4 531 de documente de călătorie furate și pierdute.

3. Gestionarea integrată a frontierelor, gestionarea migrației, azilul

În ceea ce privește gestionarea frontierelor, în decembrie 2023 Kosovo a aprobat o nouă lege privind controlul la frontiere pentru a se alinia în continuare la acquis-ul relevant al UE, în special la Codul frontierelor Schengen și la Directivele privind informațiile prealabile referitoare la pasageri (API) și registrul cu numele pasagerilor (PNR). Kosovo continuă să pună în aplicare gestionarea integrată a frontierelor (GIF) la punctele sale de trecere a frontierei, îmbunătățită în 2013 prin înființarea Centrului național pentru gestionarea frontierelor, care are sarcina de a distribui informații și de a acționa ca centru comun de analiză a riscurilor la nivelul mai multor agenții. În perioada 2009-2024, Kosovo a elaborat și a aprobat trei strategii consecutive pentru GIF. În prezent, există o strategie pentru perioada 2020-2025.

Baza cooperării cu Kosovo o reprezintă Acordul de stabilizare și de asociere UE-Kosovo, care a intrat în vigoare în 2016. Kosovo a semnat, de asemenea, o serie de acorduri bilaterale referitoare la gestionarea frontierelor cu țările învecinate, cum ar fi acordul din 2018 cu Albania, referitor la controalele comune la frontieră la punctul de trecere a frontierei Morine-Kukes.

Kosovo a semnat un acord de lucru cu Frontex în 2016. De atunci, Kosovo a cooperat îndeaproape cu Frontex, deoarece autoritățile din Kosovo au beneficiat de expertiza ofițerilor Frontex în ceea ce privește verificarea documentelor și gestionarea frontierelor. Unul dintre rezultatele preconizate ale proiectului „Sprijinul regional al UE pentru consolidarea capacităților de securitate a frontierelor în Balcanii de Vest” este ca Kosovo să obțină acces la programe și echipamente de consolidare a capacităților, să promoveze centrele naționale de coordonare, precum și să își alinieze strategia GIF la conceptul și strategia europeană privind GIF.

În ceea ce privește gestionarea migrației ilegale, în decembrie 2023, cu câteva zile înainte de intrarea în vigoare a liberalizării vizelor, Kosovo a instituit un mecanism de alertă timpurie pentru monitorizarea tendințelor migratorii ale cetățenilor din Kosovo în spațiul Schengen. Ministerul Afacerilor Interne a revizuit planul de acțiune al strategiei privind migrația, pentru a-l alinia la evoluțiile recente din UE. Planul de acțiune a fost aprobat în iunie 2024.

În ceea ce privește cooperarea în materie de readmisie, până în 2022, Kosovo a semnat acorduri de readmisie cu 24 de țări, inclusiv cu 20 de state membre ale spațiului Schengen. În 2023, Kosovo a început să negocieze acorduri bilaterale de readmisie cu Letonia, Lituania și Polonia. În general, statele membre au raportat o cooperare strânsă cu Kosovo în materie de readmisie. Un stat membru a subliniat că sunt necesare îmbunătățiri în ceea ce privește anumite cereri de readmisie care au fost respinse tot mai des începând cu 2018, printre altele din cauza lipsei înregistrării în bazele de date biometrice sau a inexactității registrului de stare civilă.

În urma lansării apelului anual al Frontex adresat instituțiilor partenere din Balcanii de Vest pentru a participa în calitate de observatori la reuniunile Grupului de lucru pe țări (*Country Working Group* – CWG) gestionat de Frontex, Kosovo a primit statutul de observator pentru CWG Algeria, Maroc și Irak.

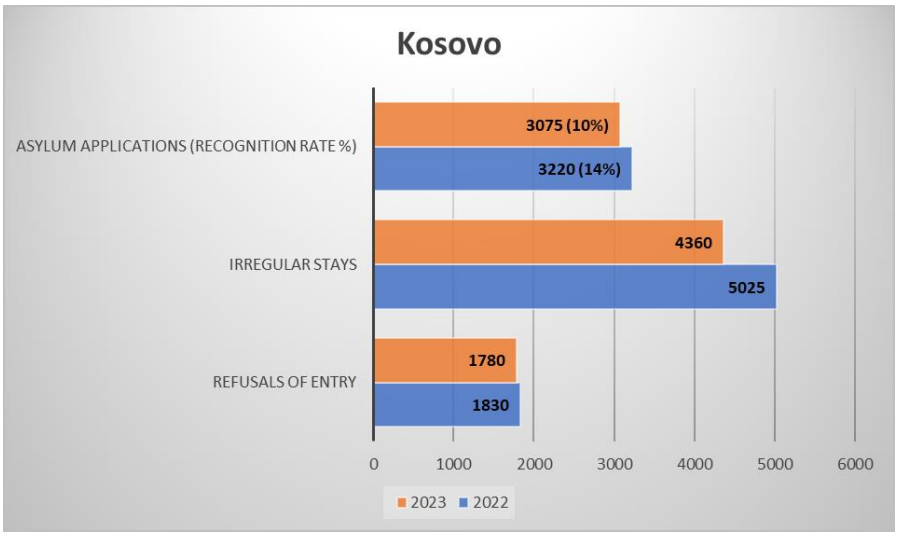
În martie 2022, Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) și Ministerul Afacerilor Interne au semnat o foaie de parcurs pentru cooperarea dintre Kosovo și EUAA în ceea ce privește consolidarea sistemului de azil și de primire în conformitate cu standardele comune ale sistemului de azil și cu standardele UE. În martie 2024, termenul pentru punerea în aplicare a foii de parcurs a fost prelungit cu un an, ținând seama de faptul că unele dintre obiectivele prevăzute în foaia de parcurs sunt încă relevante.

4. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație, protecție temporară, cereri de protecție internațională și readmisie

Numărul cererilor de protecție internațională depuse în statele membre de cetățeni din Kosovo a scăzut ușor (cu 4,5 %) între 2022 și 2023, fiind depuse 3 220 de cereri în 2022, comparativ cu 3 075 de cereri în 2023. Rata de recunoaștere a cererilor de azil, de 14 % în 2022, a scăzut la 10 % în 2023.

În 2023, statele membre au raportat 176 de cazuri de trecere ilegală a frontierei de către cetățeni kosovari, ceea ce reprezintă o îmbunătățire semnificativă, cu 48 % mai puține decât în 2022 (339), și aceeași tendință se aplică și numărului de cetățeni kosovari care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală în statele membre – o scădere cu 13 % față de 2022 (de la 5 025 în 2022 la 4 360 în 2023). Numărul cazurilor de refuz al intrării pentru cetățeni kosovari în statele membre a scăzut cu 3 % în 2023 (de la 1 830 în 2022 la 1 780 în 2023), ceea ce reprezintă o schimbare pozitivă a tendinței față de anul trecut.

Numărul deciziilor de returnare emise în 2023 (4 565) a rămas stabil în comparație cu 2022 (4 455), ceea ce reprezintă o creștere minoră de 2 %. În 2023, au fost raportate 1 465 de returnări de cetățeni kosovari, comparativ cu 1 540 în 2022 (o scădere de 5 %). Aceeași tendință a marcat rata de returnare, care a scăzut de la 35 % în 2022 la 32 % în 2023.

Sursă: Eurostat

Întrucât datele complete ale Eurostat pentru anul 2024 vor fi disponibile abia la jumătatea anului 2025, nu este încă posibil să se evalueze pe deplin impactul intrării în vigoare a liberalizării vizelor asupra tendințelor în materie de migrație și azil în spațiul Schengen.

Cu toate acestea, unele state membre au raportat o creștere substanțială a numărului de cereri de azil nefondate depuse de cetățenii kosovari de la începutul anului 2024. În primele șapte luni ale anului 2024, cetățenii din Kosovo au depus 3 905 cereri în statele membre ale UE (+ 108 % comparativ cu aceeași perioadă din 2023). În cadrul inițiativelor luate pentru a aborda această chestiune, Kosovo și grupul local de cooperare Schengen au inițiat discuții în vederea instituirii unui mecanism de schimb de informații între autoritățile statelor membre (inclusiv misiunile diplomatice locale) și autoritățile din Kosovo în scopul monitorizării tendințelor în materie de migrație ilegală și azil. Această inițiativă implică, de asemenea, relansarea campaniei de comunicare internă a Kosovo pentru a informa cu privire la drepturile și obligațiile aplicabile călătoriilor în spațiul Schengen, iar Kosovo cooperează bilateral cu cele mai afectate state membre ale UE.

5. Ordinea și siguranța publică

Din iunie 2023, din cauza lipsei de acțiuni decisive pentru a micșora tensiunile din nordul Kosovo, UE pune în aplicare o serie de măsuri față de Kosovo, care au, de asemenea, un impact asupra sprijinului financiar. În 2023, Kosovo a început să pună în aplicare modificările aduse în 2022 cadrului juridic în materie penală și judiciară, inclusiv Codul penal, Codul de procedură penală, Legea privind Agenția pentru prevenirea corupției și Legea privind declararea, originea și controlul activelor și donațiilor. Kosovo a modificat din nou Codul penal și Codul de procedură penală în 2023. Aceste modificări au contribuit la alinierea în continuare a cadrului juridic al Kosovo la acquis-ul UE în aceste domenii. Kosovo a lansat, de asemenea, elaborarea noii strategii anticorupție. Strategia națională și planul de acțiune pentru perioada 2023-2028 privind prevenirea și combaterea terorismului au fost adoptate în iunie 2023.

În octombrie 2023 a fost adoptată o lege privind urmărirea penală specială, care oferă în principal un temei juridic pentru înființarea unei unități speciale de investigații în cadrul poliției din Kosovo pentru a sprijini Parchetul Special. Această lege creează, de asemenea, baza pentru ca echipele comune de anchetă să investigheze și să urmărească infracțiunile penale pentru care este competent Parchetul Special.

Cooperarea în materie de securitate dintre Kosovo și UE este sprijinită de un acord de lucru semnat în 2020 între Kosovo și Europol, completat de acorduri specifice pentru schimbul de informații clasificate și utilizarea canalului SIENA. Kosovo a detașat un ofițer de legătură la Europol începând din luna martie 2023. Poliția din Kosovo participă, de asemenea, la activitățile EMPACT, în cadrul cărora, în ciclul EMPACT 2024-2025, Kosovo a confirmat participarea la 12 planuri de acțiune operaționale și la 70 de acțiuni operative. Autoritățile au continuat să pună în aplicare acordul bilateral de punere în aplicare cu UE pentru Planul comun de acțiune privind combaterea terorismului pentru Balcanii de Vest.

Kosovo menține, de asemenea, un acord de lucru cu Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL), semnat în 2017. Kosovo participă la activitățile CEPOL, inclusiv prin intermediul proiectului finanțat de UE „Parteneriatul din Balcanii de Vest împotriva criminalității și terorismului”.

Kosovo și-a continuat cooperarea cu EUDA pe baza unui acord de lucru din 2020, precum și în contextul proiectului IPA8.

6. Drepturile fundamentale

În general, cadrul constituțional și juridic al Kosovo garantează protecția drepturilor și libertăților fundamentale. Kosovo a numit un coordonator național pentru violența domestică și a instituit un secretariat central pentru combaterea violenței de gen, în conformitate cu Convenția de la Istanbul. În ceea ce privește lupta împotriva violenței de gen, Kosovo a instituit un nou program de reabilitare a autorilor și a adoptat modificări ale legislației penale care sporesc pedepsele și stabilesc garanții pentru aplicarea legii. Modificările aduse Codului de procedură penală au abordat, de asemenea, unele deficiențe legate de respectarea termenelor procedurale și de reprezentarea apărării. Printre celelalte preocupări se numără procedurile judiciare întârziate și excesiv de prelungite. Se așteaptă încă aprobarea Codului civil, care ar consolida protecția drepturilor civile și fundamentale.

Guvernul a adoptat o strategie pentru protecția și promovarea drepturilor comunităților, care vizează consolidarea drepturilor minorităților. Cu toate acestea, mai multe acțiuni au afectat negativ drepturile și condițiile de viață ale comunităților nemajoritare, în mod disproporționat în nordul Kosovo, cum ar fi procesele de expropriere desfășurate fără respectarea procedurilor legale, un regulament al Băncii Centrale care restricționează tranzacțiile în numerar în orice altă monedă decât euro și închiderea băncilor sârbe, a oficiilor poștale sârbe și a furnizorilor de servicii publice susținuți de Serbia în Kosovo, care funcționau în afara cadrului juridic din Kosovo. Se așteaptă ca Kosovo să protejeze mecanismele existente de protecție a drepturilor comunităților nemajoritare și să îmbunătățească punerea în aplicare a acestora, într-un mod coordonat și convenit, utilizând dialogul facilitat de UE privind normalizarea relațiilor cu Serbia. Într-o decizie mult așteptată, Kosovo a pus în aplicare hotărârea Curții Constituționale privind proprietatea asupra terenurilor Mănăstirii Deçan/Dečani.

În iulie 2024, Adunarea a adoptat o nouă lege privind autoritatea de reglementare în domeniul mass-mediei. Această lege contribuie la îmbunătățirea reglementării activității mass-mediei și a performanței autorității de reglementare. Cu toate acestea, amendamentele Adunării nu au reflectat majoritatea recomandărilor UE și ale altor parteneri internaționali. Există în continuare preocupări cu privire la independența, competențele și finanțarea autorității de reglementare, precum și cu privire la lipsa de claritate și de proporționalitate a legii. Opoziția a trimis legea Curții Constituționale spre reexaminare.

7. Recomandări

În ansamblu, Kosovo continuă să îndeplinească cerințele privind liberalizarea vizelor. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare. În special, trebuie avute în vedere în continuare următoarele aspecte:

a) alinierea politicii Kosovo în domeniul vizelor la lista UE a țărilor terțe care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, ar trebui să fie introdusă fie prin inițiative operaționale și/sau administrative (de exemplu, la punctele de trecere a frontierei), fie prin legislația națională, ca măsură temporară minimă așteptată din partea Kosovo;

b) continuarea și consolidarea inițiativelor lansate recent în cooperare cu statele membre pentru a monitoriza problema cererilor de azil nefondate depuse de cetățenii kosovari în statele membre, inclusiv prin intensificarea campaniilor de sensibilizare pentru a informa cu privire la normele aplicabile călătoriilor în spațiul Schengen și prin aplicarea unei verificări mai stricte la plecări;

c) continuarea punerii în aplicare a acordurilor bilaterale de readmisie pentru a menține nivelul actual bun de cooperare și depunerea de eforturi în vederea încheierii de noi acorduri de readmisie;

d) continuarea punerii în aplicare a cadrului juridic și politic în materie judiciară și penală;

e) consolidarea în continuare a protecției drepturilor comunităților nemajoritare și îmbunătățirea exercitării acestora.

2. REGIM DE CĂLĂTORII FĂRĂ VIZĂ DE MAI MULT DE ȘAPTE ANI

ALBANIA

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Albania beneficiază de un regim de călătorii fără viză cu 13 țări aflate pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză, dintre care șapte beneficiază de exceptarea permanentă de la obligativitatea vizelor (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, China, Kazahstan, Kuweit și Turcia), iar șase țări beneficiază de o exonerare sezonieră de obligația de a deține viză pentru intrarea în Albania (Bahrain, Oman, Qatar, Arabia Saudită și Thailanda – 16 martie-31 decembrie 2024, iar Indonezia – 1 aprilie-31 decembrie 2024). În plus, resortisanții țărilor terțe care dețin un permis de ședere de 10 ani în Emiratele Arabe Unite, valabil cel puțin un an la momentul intrării, pot intra, de asemenea, în Albania fără viză.

În aprilie 2023, Albania a eliminat Rusia, India și Egipt de pe lista sa de exonerări sezoniere de obligația de a deține viză. Cu toate acestea, în martie 2024, Albania a adăugat Indonezia pe listă. În mai 2024, Albania și-a suspendat parțial exonerarea de obligația de a deține viză cu Belarus pentru titularii de pașapoarte diplomatice și de serviciu. Cu toate acestea, regimul de călătorii fără viză este menținut pentru toți titularii de pașapoarte obișnuite din Belarus. În iulie 2024, Albania și-a suspendat regimul de călătorii fără viză cu Guyana pentru toți titularii de pașapoarte.

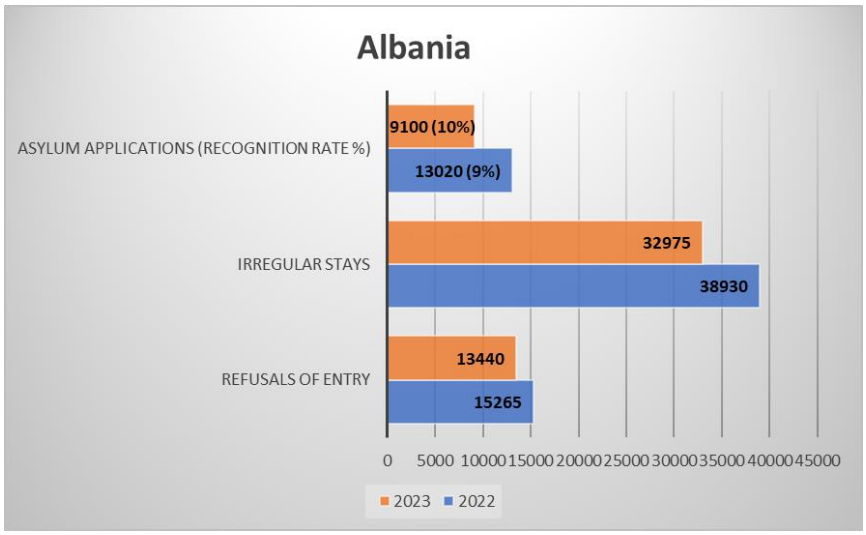
Lipsa alinierii politicii Albaniei în domeniul vizelor la politica UE în domeniul vizelor contribuie la creșterea riscului de migrație ilegală către UE pe ruta Balcanilor de Vest. Comisia se așteaptă ca Albania să înregistreze progrese suplimentare în ceea ce privește alinierea politicii în domeniul vizelor. Ca parte a agendei sale de reformă din cadrul planului de creștere, Albania s-a angajat să se alinieze în continuare la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, ar fi o măsură temporară minimă utilă.

2. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație ilegală, de cereri de protecție internațională, de returnări și de readmisie

Numărul cererilor de protecție internațională depuse în statele membre de resortisanți albanezi a scăzut cu 30 % între 2022 și 2023, fiind depuse 9 100 de cereri în 2023, comparativ cu 13 020 de cereri în 2022. Rata de recunoaștere a cererilor de azil, de 9 % în 2022, a crescut ușor în 2023 (10 %).

În 2023, statele membre au raportat 639 de cazuri de trecere ilegală a frontierei de către resortisanți albanezi, cu 14 % mai puține decât în 2022 (746). Aceeași tendință a marcat numărul de resortisanți albanezi care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală în statele membre în 2023 (32 975) comparativ cu 2022 (38 930) sau o scădere de 15 %. Numărul cazurilor de refuz al intrării pentru resortisanți albanezi în statele membre a scăzut cu 12 % în 2023 (de la 15 265 în 2022 la 13 440 în 2023).

Numărul deciziilor de returnare emise în 2023 (17 415) a scăzut cu 28 % comparativ cu 2022 (24 165). În 2023, au fost raportate 8 235 de returnări ale resortisanților albanezi, comparativ cu 10 020 în 2022 (o scădere de 18 %). Rata de returnare a crescut ușor, de la 41 % în 2022 la 47 % în 2023, continuând tendința pozitivă din ultimii ani.

Sursă: Eurostat

3. Cooperarea privind migrația, gestionarea frontierelor și readmisia

Albania a continuat să colaboreze în mod pozitiv în legătură cu punerea în aplicare a Planului de acțiune al UE privind Balcanii de Vest. Albania a continuat să pună în aplicare o strategie intersectorială de gestionare integrată a frontierelor pentru perioada 2021-2027 și planul de acțiune aferent pentru perioada 2021-2023. În mai 2024, Albania a adoptat, de asemenea, o nouă strategie națională privind migrația pentru perioada 2024-2030 și planul de acțiune aferent pentru perioada 2024-2026. Lucrările la aceste inițiative s-au concentrat pe sporirea capacităților de gestionare a migrației și pe intensificarea cooperării interinstituționale și internaționale, șase proiecte fiind în desfășurare în acest domeniu.

În ceea ce privește migrația și gestionarea frontierelor, se desfășoară operațiuni comune cu Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex). La 15 septembrie 2023, Albania a semnat un nou acord privind statutul, care a intrat în vigoare în iunie 2024 și a permis detașarea de noi ofițeri ai corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european de către Frontex la frontierele Albaniei cu țări din afara UE, pe lângă detașările existente începând din 2019 și 2021 la frontiera terestră a Albaniei cu Grecia și la frontiera maritimă cu Italia. În general, statele membre au raportat o cooperare strânsă cu Albania. Un ofițer de legătură Frontex este detașat la Tirana, cu un mandat regional pentru Albania, Kosovo și Macedonia de Nord.

În domeniul readmisiei, Albania a continuat să pună în aplicare Acordul de readmisie UE-Albania, precum și acordurile bilaterale de readmisie. Au fost prelucrate 407 cereri de readmisie a cetățenilor albanezi din statele membre ale UE (și anume cu 33 mai multe decât în 2022). În general, se raportează că Albania a cooperat într-o măsură satisfăcătoare cu statele membre în materie de readmisie. Doar două state membre au raportat că, deși eforturile în materie de returnare au crescut, ar putea fi necesare eforturi suplimentare pentru a spori nivelul de cooperare.

În 2023, statele membre nu au solicitat asistență suplimentară din partea Frontex pentru identificarea și obținerea documentelor de călătorie pentru presupușii resortisanți albanezi. În 2024, în urma lansării apelului Frontex adresat Balcanilor de Vest pentru a participa în calitate de observatori la reuniunile Grupului de lucru pe țări (CWG) gestionat de Frontex, Albania a primit statutul de observator pentru CWG Algeria, Bangladesh, Maroc și Somalia.

Albania și-a continuat cooperarea cu EUAA. A doua foaie de parcurs care definește această cooperare și acoperă perioada 2024-2027 a fost aprobată de ministrul albanez în octombrie 2024.

4. Acțiuni întreprinse cu privire la cererile de azil nefondate

Albania a urmărit măsurile luate în 2022 și menționate în cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor. În urma adoptării, în 2022, a unui plan de acțiune interinstituțional „privind prevenirea fenomenului de solicitare de azil de către cetățeni albanezi în țările Schengen/UE", Albania a început să îl pună în aplicare în 2023, pe baza experienței pozitive anterioare în abordarea acestui fenomen. De asemenea, Albania a continuat să pună în aplicare planul de acțiune bilateral specific pentru abordarea problemei solicitanților de azil albanezi din Franța. Albania a continuat și înăsprirea controalelor asupra cetățenilor albanezi care trec frontierele naționale pentru a călători în spațiul Schengen. În cadrul acestor eforturi, s-a pus un accent deosebit pe controalele asupra minorilor care călătoresc în străinătate, inclusiv pe declarațiile notariale ale minorilor la frontieră.

De asemenea, Albania a continuat să pună în aplicare planul de acțiune pentru abordarea problemei minorilor albanezi neînsoțiți din Italia.

Poliția de frontieră cu competențe în materie de migrație din Albania s-a angajat, de asemenea, într-o cooperare strânsă și în schimburi de informații cu omologii săi din regiune pentru a combate fenomenul albanezilor care călătoresc prin țările învecinate în scopul de a solicita azil în UE și, prin urmare, evită verificările detaliate impuse cetățenilor albanezi atunci când călătoresc din Albania.

5. Dobândirea cetățeniei prin investiții

În cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor s-a raportat că, în 2023, Albania și-a anunțat decizia de a suspenda inițiativa legată de instituirea unui sistem de acordare a cetățeniei pentru investitori. Într-adevăr, Albania nu a instituit un sistem de acordare a cetățeniei pentru investitori și nici nu a raportat noi evoluții în această privință. Comisia va continua să monitorizeze această chestiune.

6. Cooperarea în materie de securitate

În 2023, Albania a participat la 20 de echipe comune de anchetă, dedicate combaterii diferitelor categorii de criminalitate organizată, în special traficul de droguri, spălarea banilor și infracțiunile informatice. În general, Albania a oferit un nivel bun de cooperare cu toate țările implicate. În lupta împotriva criminalității organizate, Albania a acordat o importanță deosebită cooperării cu agențiile de aplicare a legii din UE, consolidând și intensificând cooperarea cu structurile omologe la nivel regional și internațional. Această cooperare a constat în schimbul de informații polițienești în domeniul investigării infracțiunilor de trafic de stupefiante, trafic ilegal, spălare a banilor, criminalitate economică și financiară, criminalitate informatică și a infracțiunilor grave, schimbul de informații având loc în principal prin intermediul canalelor Interpol, Europol și al rețelei CARIN. În 2023, Albania a detașat un al doilea ofițer de legătură la Europol.

În 2023, poliția de stat albaneză a intensificat schimbul de informații cu parteneri internaționali prin mărirea numărului de mesaje în cadrul SIENA.

Albania este în continuare cea mai activă țară terță care participă la EMPACT. Poliția de stat albaneză este lider al acțiunii operative comune „Grupul operativ privind introducerea ilegală de migranți în Balcanii de Vest". În perioada de raportare, poliția de stat albaneză a participat la șase zile de acțiune comună privind introducerea ilegală de migranți, traficul de persoane și traficul de arme. Aceste operațiuni și schimburi de informații cu partenerii au avut rezultate pozitive în ceea ce privește

confiscările și arestarea autorilor. Toate rezultatele zilelor de acțiune comună au fost raportate către Europol.

Cooperarea cu CEPOL a avut loc în cadrul Parteneriatului din Balcanii de Vest împotriva criminalității și terorismului. În cursul anului 2023, 52 de angajați ai poliției de stat albaneze din cadrul Departamentului de poliție judiciară, al Departamentului pentru frontiere și migrație și al Direcției de combatere a terorismului au participat la activitățile CEPOL în cadrul acestui proiect.

Albania a pus în aplicare cu succes măsurile prevăzute în Planul comun de acțiune privind combaterea terorismului în cadrul celor cinci obiective ale sale. Primul raport semestrial pentru 2023 privind punerea în aplicare a fost prezentat Comisiei în octombrie 2023.

Albania și-a continuat cooperarea cu EUDA pe baza unui acord de lucru din 2019, precum și în contextul proiectului IPA8.

7. Recomandări

Albania a luat măsuri pentru a da curs majorității recomandărilor anterioare ale Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare și trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) alinierea politicii Albaniei în domeniul vizelor la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, ar trebui să fie introdusă fie prin inițiative operaționale și/sau administrative (de exemplu, la punctele de trecere a frontierei), fie prin legislația națională, ca măsură temporară minimă așteptată din partea Albaniei;

b) continuarea și consolidarea inițiativelor de abordare a problemei cererilor de azil nefondate în UE, în special în ceea ce privește minorii neînsoțiți.

BOSNIA ȘI HERȚEGOVINA

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Bosnia și Herțegovina beneficiază de un regim de călătorii fără viză cu șapte țări care se află pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză: Azerbaidjan, China, Kuweit, Qatar, Rusia și Arabia Saudită (sezonier) și Turcia.

Pentru a se alinia în continuare la politica UE în domeniul vizelor, în septembrie 2023 Bosnia și Herțegovina a introdus obligația de a deține viză pentru cetățenii din Bahrain și, în martie 2024, pentru cetățenii din Oman, reducând astfel lista sa de regimuri de călătorii fără viză care nu sunt în conformitate cu politica UE în domeniul vizelor. Cu toate acestea, Bosnia și Herțegovina și-a reînnoit, de asemenea, regimul sezonier de călătorii fără viză, pe o perioadă de 3 luni, din iunie până în septembrie 2024, pentru o perioadă maximă de 30 de zile, pentru cetățenii Arabiei Saudite.

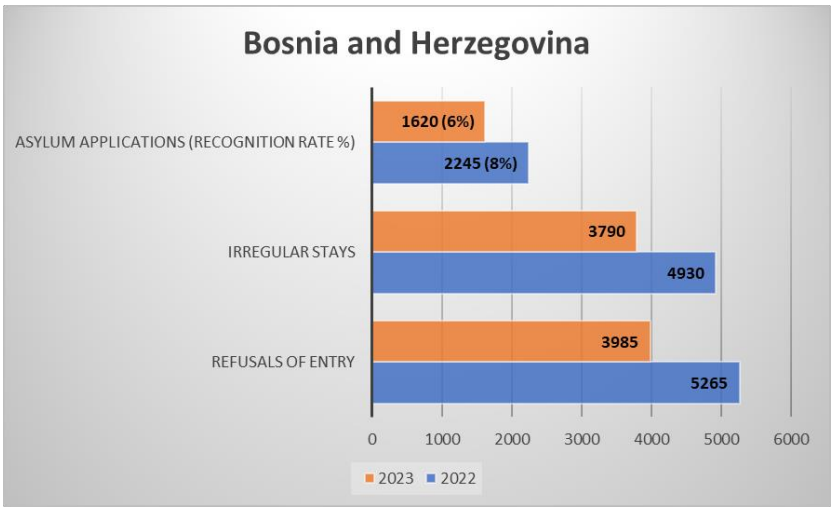
Lipsa alinierii politicii Bosniei și Herțegovinei în domeniul vizelor la politica UE în domeniul vizelor contribuie la creșterea riscului de migrație ilegală către UE pe ruta Balcanilor de Vest. Comisia se așteaptă la progrese suplimentare din partea Bosniei și Herțegovinei în ceea ce privește alinierea politicii în domeniul vizelor și la asumarea unor angajamente stricte în contextul agendei de reformă a Bosniei și Herțegovinei în cadrul planului de creștere. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, este o măsură temporară minimă necesară.

2. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație ilegală, de cereri de protecție internațională, de returnări și de readmisie

În 2023 au fost depuse 1 620 de cereri de protecție internațională de către resortisanți din Bosnia și Herțegovina în statele membre, cu 28 % mai puține decât în 2022 (2 245), continuând tendința pozitivă de scădere înregistrată începând din 2021. Rata de recunoaștere a cererilor de azil a scăzut de la 8 % în 2022 la 6 % în 2023.

În 2023, statele membre au raportat 20 de cazuri de trecere ilegală a frontierei de către resortisanți din Bosnia și Herțegovina la frontierele externe ale UE, comparativ cu 22 în 2022. În 2023, numărul resortisanților din Bosnia și Herțegovina care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală în statele membre a scăzut cu 23 %, în 2023 înregistrându-se 3 790 de cazuri de ședere ilegală, comparativ cu 4 930 în 2022. Numărul de cazuri de refuz al intrării a scăzut semnificativ în 2023 (cu 24 %), de la 5 265 de cazuri în 2022 la 3 985 în 2023.

Numărul deciziilor de returnare emise pentru resortisanți din Bosnia și Herțegovina (2 430 în 2023, comparativ cu 2 885 în 2022) și numărul persoanelor returnate (1 210 în 2023, comparativ cu 1 280 în 2022) au scăzut cu 16 % și, respectiv, 5 %. Rata de returnare a continuat să crească de la 44 % în 2022 la 50 % în 2023.

Sursă: Eurostat

3. Cooperarea privind migrația, gestionarea frontierelor și readmisia

În septembrie 2023 a intrat în vigoare o nouă lege privind străinii. Bosnia și Herțegovina pune în aplicare planul său de acțiune privind migrația și azilul pentru perioada 2021-2025, precum și strategia și planul de acțiune pentru gestionarea integrată a frontierelor pentru perioada 2019-2023. O nouă strategie pentru gestionarea integrată a frontierelor pentru perioada 2024-2029 era în curs de adoptare la jumătatea anului 2024. Un proiect de lege privind controlul la frontiere, care vizează alinierea la acquis-ul UE, urmează să fie adoptat la jumătatea anului 2024.

Negocierile dintre Bosnia și Herțegovina și Comisia Europeană pentru Acordul privind statutul Frontex au început în februarie 2024 și s-au terminat în septembrie 2024. Semnarea acordului va avea loc în curând. Ofițerul de legătură Frontex detașat la Belgrad continuă să se ocupe și de Bosnia și Herțegovina.

Bosnia și Herțegovina a continuat, în general, cooperarea strânsă în materie de readmisie pe baza unui acord cu UE, care este pus în aplicare în mod eficient în ceea ce privește majoritatea statelor membre. Unele state membre au semnalat o cooperare insuficientă a Bosniei și Herțegovinei în materie de readmisie în 2023 (deși s-a îmbunătățit față de 2022), ceea ce a dus la tratarea pozitivă a 55 % dintre cereri.

În pofida unei scăderi generale a cazurilor de trecere ilegală a frontierei către UE pe ruta Balcanilor de Vest, sub-ruta dinspre Bosnia și Herțegovina către Croația a înregistrat o tendință de creștere, cu aproximativ 30 % mai multe cazuri de trecere în primele nouă luni ale anului 2024 comparativ cu aceeași perioadă a anului 2023. În primele nouă luni ale anului 2024, aproape 90 % din totalul cazurilor de trecere ilegală a frontierei pe ruta Balcanilor de Vest au fost înregistrate de-a lungul acestei frontiere. În urma închiderii sub-rutei dinspre Serbia către Ungaria, rețelele infracționale și-au transferat operațiunile către cea dinspre Bosnia și Herțegovina către Croația.

Numărul migranților aflați în situație ilegală interceptați de autoritățile din Bosnia și Herțegovina în 2023 a crescut cu 25 % față de 2022. Cei mai numeroși au fost cetățeni din Afganistan, Maroc, Siria, Pakistan, Turcia (inclusiv cei care utilizează posibilitatea de a călători în Bosnia și Herțegovina fără viză), Bangladesh și Iran.

Croația, singurul stat membru care are o frontieră cu Bosnia și Herțegovina, este afectată în mod deosebit de sosirile ilegale. Croația cooperează în mod susținut în ceea ce privește gestionarea frontierelor cu Bosnia și Herțegovina, inclusiv prin intermediul patrulelor comune. Ambele țări

participă și la grupul operativ ZeBRA, sprijinit de Europol, care vizează grupurile infracționale organizate implicate în introducerea ilegală de migranți. Alte state membre ale UE au oferit, de asemenea, sprijin Bosniei și Herțegovinei în ceea ce privește migrația și gestionarea frontierelor, inclusiv formare (de exemplu, cu privire la utilizarea datelor biometrice) și expertiză tehnică pentru viitoarea instituire a unui sistem de informații prealabile referitoare la pasageri și registrul cu numele pasagerilor (API/PNR) și a unei baze de date documentare pentru a îmbunătăți detectarea documentelor falsificate sau contrafăcute (ambele în curs).

Bosnia și Herțegovina a continuat cooperarea fructuoasă cu Agenția Uniunii Europene pentru Azil (EUAA), deși nu a fost încă adoptată o foaie de parcurs pentru perioada 2024-2025.

4. Cooperarea în materie de securitate

Bosnia și Herțegovina și-a continuat cooperarea cu Europol. În iunie 2023, punctul de contact a fost pus în funcțiune, iar în iulie a fost detașat un ofițer de legătură la Haga. Aceasta reprezintă o măsură importantă. Utilizarea de către Bosnia și Herțegovina a produselor și serviciilor Europol s-a intensificat de atunci, cu un schimb intensiv de informații prin intermediul sistemului de comunicații SIENA, în principal cu privire la combaterea traficului de droguri, a infracțiunilor financiare, a criminalității organizate, a introducerii ilegale de migranți și a prevenirii terorismului. Bosnia și Herțegovina și-a sporit participarea la EMPACT, cu 12 acțiuni operative în 2023. O cooperare intensă în materie de combatere a traficului de arme și muniții a fost realizată prin intermediul prioritații EMPACT privind armele de foc. Cooperarea cu statele membre ale UE prin intermediul Interpol a continuat, de asemenea.

Bosnia și Herțegovina a continuat să pună în aplicare strategia sa de combatere a terorismului pentru perioada 2021-2026; planurile de acțiune au fost adoptate la toate nivelurile de guvernare în 2023. Punerea în aplicare a acordului bilateral cu UE în cadrul Planului comun de acțiune privind combaterea terorismului a avansat.

O strategie de combatere a terorismului și a extremismului violent este în vigoare din noiembrie 2022, cu planuri de acțiune adoptate în 2023. În februarie 2024, Bosnia și Herțegovina a adoptat o lege privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, care îmbunătățește dispozițiile privind evaluarea riscurilor și prevede un organism de coordonare permanent, vizând alinierea la acquis-ul UE, precum și o evaluare a riscurilor pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului în ceea ce privește activele virtuale și un plan de acțiune pentru perioada 2024-2027.

Bosnia și Herțegovina și-a continuat cooperarea cu EUDA în contextul proiectului IPA8.

5. Recomandări

Bosnia și Herțegovina a luat unele măsuri pentru a da curs recomandărilor anterioare ale Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare și trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) alinierea politicii Bosniei și Herțegovinei în domeniul vizelor la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, ar trebui introduse măsuri de securitate suplimentare, inclusiv o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, fie prin inițiative operaționale și/sau administrative (de exemplu, la punctele de trecere a frontierei), fie prin legislația națională, ca măsură temporară minimă așteptată din partea Bosniei și Herțegovinei;

b) semnarea și ratificarea rapidă a acordului cu UE privind statutul Frontex;

c) îmbunătățirea coordonării gestionării frontierelor, abordând urgent problema cazurilor de trecere ilegală a frontierei pe sub-ruta care traversează Bosnia și Herțegovina.

REPUBLICA MOLDOVA

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Moldova beneficiază de un regim de călătorii fără viză cu 11 țări care se află pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Cuba, Kazahstan, Kârgâzstan, Qatar, Rusia, Tadjikistan, Turcia și Uzbekistan.

În 2023 nu s-au înregistrat progrese în direcția unei mai bune alinieri la politica UE în domeniul vizelor, însă în aprilie 2024 a fost denunțat Acordul Moldova-Ecuador privind regimul de călătorii fără viză. În contribuția sa în vederea elaborării prezentului raport, Moldova a declarat că, până la data aderării, își va alinia pe deplin politica în domeniul vizelor la politica UE în domeniul vizelor.

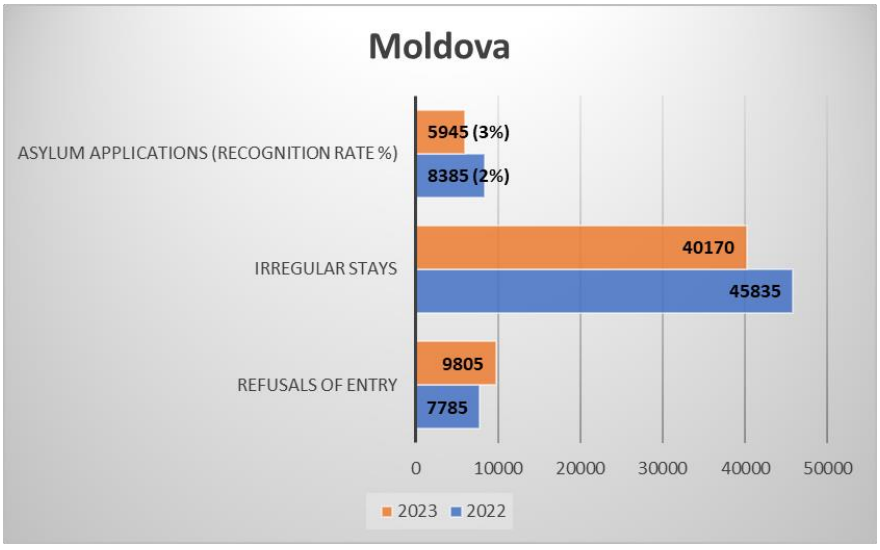
Comisia se așteaptă ca Moldova să realizeze progrese suplimentare în ceea ce privește alinierea politicii în domeniul vizelor. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, ar fi o măsură temporară minimă așteptată din partea Moldovei.

2. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație ilegală, de cereri de protecție internațională, de returnări și de readmisie

Numărul cererilor de protecție internațională depuse de resortisanți moldoveni în statele membre a scăzut cu 29 % între 2022 și 2023, fiind depuse 8 385 de cereri în 2022 față de 5 945 în 2023. Rata de recunoaștere a cererilor de azil a fost de 3 % în 2023, comparativ cu 2 % în 2022.

În 2023, numărul încercărilor resortisanților moldoveni de a trece ilegal frontierele externe ale UE a rămas foarte scăzut (20) (29 în 2022). Numărul resortisanților moldoveni care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală a scăzut de la 45 835 în 2022 la 40 170 în 2023 (o scădere de 12 %). În 2023, numărul resortisanților moldoveni cărora li s-a refuzat intrarea în statele membre a fost de 9 805, cu 26 % mai mare decât în 2022 (7 785).

În 2023, numărul ordinelor de returnare emise pentru resortisanți moldoveni a rămas stabil (9 120 în 2023, comparativ cu 9 125 în 2022), în timp ce numărul returnărilor a crescut cu 37,5 % (3 610 în 2023, comparativ cu 2 725 în 2022), ceea ce a contribuit la o rată de returnare mai mare, de 40 % în 2023, comparativ cu 29 % în 2022.

Sursă: Eurostat

3. Cooperarea privind migrația, gestionarea frontierelor și readmisia

Moldova a continuat să promoveze cooperarea internațională privind combaterea criminalității transfrontaliere în cadrul EMPACT. Moldova a continuat cooperarea strânsă cu diferiți actori ai UE – Frontex, Europol, CEPOL, EUDA și Misiunea de asistență la frontieră a Uniunii Europene în Moldova și Ucraina (EUBAM) – inclusiv prin intermediul Centrului de sprijin al UE pentru securitate internă și gestionarea frontierelor în Republica Moldova.

În ceea ce privește gestionarea frontierelor, în 2023 Moldova a continuat cooperarea consolidată cu Frontex pe baza Acordului privind statutul din martie 2022, care permite agenției să detașeze ofițeri ai corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european cu competențe executive. Printre rezultatele concrete s-au numărat operațiunile comune (OC) Moldova 2023 (încheiate) și 2024 (în curs), la frontiera aeriană (Aeroportul Chișinău) și la frontierele terestre cu România și Ucraina. Acesta este primul acord privind statutul și prima operațiune comună cu competențe executive într-o țară a Parteneriatului estic. Schimbul regulat de informații se realizează prin intermediul platformei regionale conduse de Frontex, Rețeaua de analiză a riscurilor din cadrul Parteneriatului estic (EaP-RAN). În plus, zece observatori moldoveni au fost detașați pentru perioade îndelungate la anumite aeroporturi din UE. Inițiativele legate de consolidarea capacităților GIF au fost puse în aplicare între Moldova și Frontex pe baza Planului de cooperare bilateral pentru perioada 2022-2024.

Începând din iulie 2022, ofițerul de legătură Frontex în țările Parteneriatului estic, care trebuia inițial să aibă sediul la Kiev, a fost detașat temporar la Chișinău.

Cooperarea cu statele membre ale UE pe o bază bilaterală a continuat și ea, incluzând detașarea de agenți de poliție de frontieră moldoveni la un aeroport dintr-un stat membru al UE și la frontiera terestră externă a unui alt stat membru al UE, formarea, expertiza tehnică și furnizarea unor cantități semnificative de echipamente tehnice puse în practică prin proiecte finanțate de UE.

În 2023, 4 milioane EUR au fost realocate autorităților naționale în cadrul unui proiect finanțat de UE care abordează impactul crizei strămutărilor, pentru a consolida capacitățile locale de gestionare a frontierelor prin furnizarea de echipamente, infrastructură și formare relevantă.

Cooperarea Moldovei în materie de readmisie și returnări a fost evaluată ca fiind excelentă atât de Frontex, cât și de numeroase state membre. Documentele de călătorie au fost furnizate rapid și eficient; autoritățile moldovene au asigurat, de asemenea, o cooperare deplină și eficace cu operațiunile de returnare, inclusiv prin zboruri charter. În noiembrie 2023, escortele moldovene au beneficiat de formare privind operațiunea de returnare în sarcina destinatarului pentru a le permite să participe la această activitate operativă începând cu 2024.

4. Cooperarea în materie de securitate

În domeniul securității, în 2023, Moldova a trebuit, pentru al doilea an consecutiv, să se confrunte cu efectele de propagare ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, precum și cu intensificarea războiului hibrid, a atacurilor cibernetice și a diferitelor forme de criminalitate transfrontalieră. În 2024, Moldova a continuat să se confrunte cu ingerințe străine fără precedent din partea Rusiei și a reprezentanților săi, în special în contextul alegerilor prezidențiale din 2024 și al referendumului privind aderarea la UE.

În cursul anului 2023, cooperarea UE-Moldova în materie de securitate a continuat să se intensifice. Un element al acestei cooperări a fost Centrul de sprijin Moldova-UE pentru securitate internă și

gestionarea frontierelor („Centrul pentru securitate al UE”), lansat în 2022. În 2023, Centrul pentru securitate al UE a abordat următoarele domenii prioritare: combaterea terorismului și a extremismului violent, a amenințărilor hibride și a traficului de droguri. În mai 2023, a fost lansată o misiune civilă de parteneriat PSAC-UE (EUPM). Mandatul său este de a spori reziliența sectorului de securitate din Moldova în domeniul gestionării crizelor și al amenințărilor hibride. Pe lângă consiliere și formare, misiunea dispune de o celulă de proiect care oferă sprijin operațional specific.

Cooperarea cu Europol a continuat, iar Moldova este încurajată să profite în continuare de instrumentele existente. Un ofițer de legătură din Moldova este detașat la sediul Europol și, începând din martie 2023, în Moldova sunt detașați ofițeri Europol selectați pentru a oferi sprijin operațional și a face schimb de bune practici, în special în domeniul criminalității organizate transfrontaliere. Acțiuni operative împotriva armelor de foc, a drogurilor și a traficului de persoane au fost întreprinse împreună cu Europol, în cadrul EMPACT și al Centrului pentru securitate al UE. Moldova a utilizat metodologia Europol pentru evaluarea amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată (SOCTA) pentru a crea evaluări naționale ale amenințărilor pe care le reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată în perioada 2022-2023. Schimbul de informații cu Europol s-a intensificat în 2023. Moldova execută în prezent planurile de acțiune operaționale ale EMPACT pentru perioada 2024-2025.

În perioada martie 2023-martie 2024, cinci echipe comune de anchetă formate din membri ai personalului din Moldova și din statele membre ale UE, cu implicarea Eurojust, au desfășurat acțiuni operative atât în Moldova, cât și în statele membre ale UE vizate. În iulie 2023, Moldova a numit un procuror de legătură la Eurojust pentru o perioadă de șase luni, prelungită ulterior până la 31 iulie 2024.

În 2023, Moldova a avut un schimb de informații foarte intens cu Interpol. De asemenea, agenția a desfășurat numeroase programe de formare pentru personalul de poliție din Moldova.

Cooperarea pe bază bilaterală cu statele membre ale UE a continuat. Asistența oferită Moldovei a inclus formarea autorităților de aplicare a legii, expertiză tehnică, schimb de cunoștințe și furnizarea de software specializat. Trei state membre ale UE au cooperat cu Moldova în cadrul cooperării Centrului Sud-Est European de Aplicare a Legii (SELEC), agențiile de aplicare a legii și de securitate desfășurând numeroase acțiuni/investigații comune.

În domeniul luptei împotriva corupției, în octombrie 2023 a intrat în vigoare o nouă lege privind protecția avertizorilor de integritate, iar în decembrie 2023 Moldova a adoptat Programul național de integritate și combatere a corupției pentru perioada 2024-2028.

Moldova și-a continuat cooperarea cu EUDA pe baza unui memorandum de înțelegere din 2012, precum și în contextul proiectului EU4MD II.

5. Recomandări

Moldova a luat măsuri pentru a da curs recomandărilor anterioare ale Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare și trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) asigurarea alinierii politicii Moldovei în domeniul vizelor la lista UE a țărilor terțe care au obligația de a deține viză, în special cu privire la țările care prezintă riscuri în materie de migrație ilegală sau securitate pentru UE;

b) continuarea eforturilor de combatere a criminalității organizate, acordând o atenție deosebită combaterii contrabandei cu arme de foc și droguri, combaterii traficului de persoane și aspectelor financiare ale criminalității organizate.

MUNTENEGRU

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Muntenegru are un regim de călătorii fără viză cu 11 țări care se află pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză, dintre care șapte beneficiază de exceptarea permanentă de la obligativitatea vizelor (Azerbaidjan, Belarus, China[29], Kuweit, Qatar, Rusia[30], Turcia), iar patru țări beneficiază de o exonerare sezonieră de obligația de a deține viză pentru intrarea în Muntenegru în scopuri turistice în perioada aprilie-octombrie (Armenia, Egipt, Kazahstan, Arabia Saudită).

Exonerările sezoniere de obligația de a deține viză, introduse în aprilie 2023 cu Armenia, Egipt, Kazahstan, Arabia Saudită și Uzbekistan, au încetat să mai producă efecte la 31 octombrie 2023. Toate, cu excepția celei pentru Uzbekistan, au fost reînnoite în 2024 și sunt valabile de la 1 mai la 31 octombrie 2024. Exonerările sezoniere de obligația de a deține viză permit cetățenilor celor patru țări menționate mai sus să intre în Muntenegru fără viză pentru o perioadă de 30 de zile, în anumite condiții. În plus, o exonerare sezonieră de obligația de a deține viză pentru o perioadă maximă de 10 zile a fost, de asemenea, introdusă pentru anumiți resortisanți ai țărilor terțe care dețin un permis de ședere eliberat de Emiratele Arabe Unite cu cel puțin trei ani înainte.

Lipsa alinierii politicii Muntenegrului în domeniul vizelor la politica UE în domeniul vizelor contribuie la creșterea riscului de migrație ilegală către UE pe ruta Balcanilor de Vest. Comisia se așteaptă ca Muntenegru să înregistreze progrese suplimentare în ceea ce privește alinierea politicii în domeniul vizelor. Ca parte a agendei sale de reformă din cadrul planului de creștere, Muntenegru s-a angajat să se alinieze în continuare la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză, să asigure interoperabilitatea între sistemele și bazele sale de date utilizate în actualul sistem de aprobare a vizelor, să înceapă să lucreze la colectarea de date biometrice, precum și să introducă măsuri de securitate suplimentare pentru a verifica sosirile fără viză ale resortisanților țărilor terțe.

Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, ar fi o măsură temporară minimă așteptată din partea Muntenegrului.

2. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație ilegală, de cereri de protecție internațională, de returnări și de readmisie

Numărul cererilor de protecție internațională depuse în statele membre de resortisanți muntenegreni a scăzut cu 11 % între 2022 și 2023, fiind depuse 375 de cereri în 2023, comparativ cu 420 în 2022. Rata de recunoaștere a cererilor de azil, de 3 % în 2023, a rămas stabilă în comparație cu anul precedent (4 %).

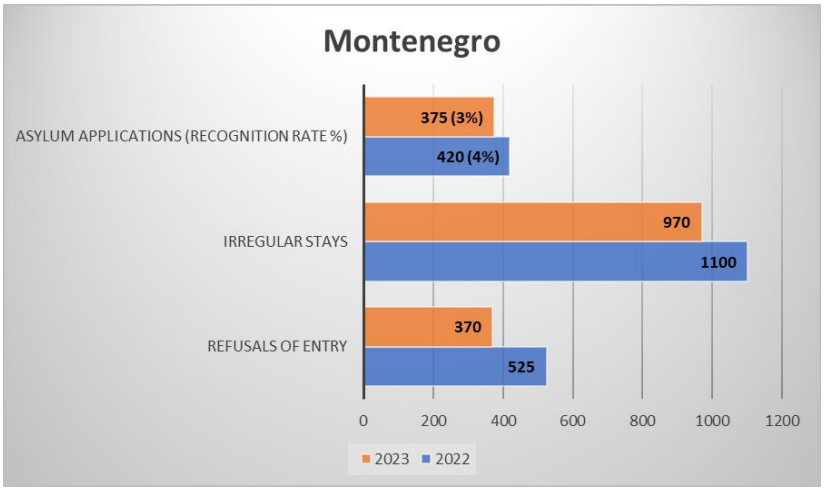
---

[29] Resortisanții din China care dețin un document de călătorie valabil pot rămâne în Muntenegru până la 30 de zile, în calitate de grup turistic organizat care intră, rămâne și părăsește Muntenegru împreună, cu condiția să dețină dovada unui aranjament turistic plătit și dovada întoarcerii prevăzute în țara de origine sau de tranzit.

[30] Resortisanții din Belarus și ai Rusia pot rămâne în Muntenegru până la 30 de zile, pe baza unui document de călătorie valabil eliberat de țările respective.

În 2023, statele membre au raportat patru cazuri de trecere ilegală a frontierei de către resortisanți muntenegreni, comparativ cu unul în 2022. Numărul resortisanților muntenegreni care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală în 2023 a scăzut cu 12 % (de la 1 100 în 2022 la 970 în 2023). În 2023, numărul cazurilor de refuz al intrării pentru resortisanți muntenegreni în statele membre a scăzut cu 29,5 % (370 de refuzuri în 2023, comparativ cu 525 în 2022).

Numărul deciziilor de returnare emise pentru resortisanți muntenegreni a scăzut cu 7 % (425 în 2023, comparativ cu 465 în 2022), iar numărul persoanelor returnate a scăzut cu 26 % (215 în 2023, comparativ cu 290 în 2022). Rata de returnare a scăzut de la 62 % în 2022 la 51 % în 2023, ceea ce a inversat tendința pozitivă din ultimii ani.

Sursă: Eurostat

3. Cooperarea privind migrația, gestionarea frontierelor și readmisia

Muntenegru a cooperat în mod satisfăcător cu UE în ceea ce privește readmisia. În 2023 nu au fost raportate probleme și statele membre nu au prezentat nicio cerere în ceea ce privește identificarea și obținerea documentelor de călătorie, deoarece dispozițiile relevante din Acordul de readmisie UE-Muntenegru sunt considerate a fi puse în aplicare în mod eficient până în prezent și Frontex nu solicită asistență suplimentară în acest sens.

În urma lansării apelului anual al Frontex adresat instituțiilor partenere din Balcanii de Vest pentru a participa în calitate de observatori la reuniunile Grupului de lucru pe țări (*Country Working Group* – CWG)[31] gestionat de Frontex, Muntenegru a primit statutul de observator pentru CWG Algeria, Bangladesh, Maroc și Irak.

De asemenea, se raportează o cooperare strânsă în materie de readmisie cu țările terțe din Balcanii de Vest. În prezent, Muntenegru nu are acorduri de readmisie încheiate cu niciuna dintre principalele țări de origine ale migranților, în pofida eforturilor recente de informare.

În ceea ce privește cooperarea cu Frontex, în mai 2023, Muntenegru și Uniunea Europeană au semnat un nou acord privind statutul referitor la activitățile operative desfășurate de Frontex. Acordul permite organizarea de operațiuni comune și detașarea echipelor Frontex de gestionare a frontierelor în Muntenegru. Aceste operațiuni includ desfășurarea de activități operative la orice punct de trecere a

[31] Reuniuni specifice fiecărei țări terțe, compuse și prezidate de reprezentanți ai statelor membre (și coprezidate de Frontex), destinate schimbului de informații în domeniul returnării.

frontierei și oriunde pe teritoriul Muntenegrului (nu doar la frontiera externă a UE, ca în trecut), în cadrul cărora ofițerii corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european lucrează alături de ofițerii de poliție de frontieră din Muntenegru pentru a îndeplini sarcini de control la frontieră, cu posibilitatea de a exercita competențe executive. Este în desfășurare un acord de lucru pentru a defini guvernanța utilizării cadrului EUROSUR pentru activitățile operative. Punerea în aplicare a noului acord a început la 1 noiembrie 2023, prin intermediul operațiunii comune extinse „JO Montenegro Land 2023". Operațiunea comună din 2024 adaugă posibilitatea de a activa puncte ad-hoc de trecere a frontierelor terestre și maritime în cooperare cu Frontex.

Strânsa cooperare cu Frontex a consolidat și mai mult capacitatea Centrului de coordonare din Muntenegru. Organizarea internă a Centrului de coordonare din Muntenegru a fost dezvoltată în continuare și au fost achiziționate o serie de vehicule și de bărci de patrulare, sporind capacitatea operațională a centrului.

Muntenegru a continuat să își pună în aplicare strategia privind gestionarea integrată a frontierelor și „planul de acțiune Schengen". Echipamentele de gestionare a frontierelor au continuat să fie modernizate progresiv în conformitate cu „planul de acțiune Schengen".

Muntenegru a continuat cooperarea cu EUAA în cadrul foii de parcurs comune din 2021, a cărei durată de viață a fost extinsă până la încheierea următoarei foi de parcurs. Evaluarea nevoilor pentru cea de a doua foaie de parcurs a avut loc în primăvara anului 2024. Cooperarea intensă dintre Muntenegru și EUAA a produs deja rezultate importante prin punerea în aplicare a foii de parcurs și se consideră că a consolidat sistemul de azil al Muntenegrului.

În ceea ce privește continuarea eforturilor în domeniul azilului, Muntenegru acționează în direcția instituirii unui sistem de identificare și înregistrare electronică a migranților prin intermediul proiectului „Măsură individuală de consolidare a capacității de gestionare integrată a frontierelor în Muntenegru", finanțat de UE și implementat de OIM.

4. Cooperarea în materie de securitate

Muntenegru a continuat să coopereze activ cu Interpol, Europol, CEPOL și statele membre ale UE. În domeniul cooperării polițienești internaționale cu Europol, în cursul anului 2023, eforturile s-au axat pe combaterea traficului transnațional de cocaină, a grupurilor infracționale organizate, inclusiv a infracțiunilor grave și a corupției. În 2023, Muntenegru a participat la 54 de acțiuni operative în cadrul a 10 planuri de acțiune operaționale ale EMPACT. Schimbul periodic de informații cu Europol prin intermediul SIENA a continuat. Un ofițer de legătură din Muntenegru este detașat la sediul Europol din 2015.

Pentru a dezvolta date analitice și informații privind rețelele de introducere ilegală de migranți, în cadrul Departamentului pentru informații și analiză a riscurilor al Poliției de frontieră a fost înființat un Grup pentru suprimarea traficului ilegal de persoane și a criminalității transfrontaliere. În 2023, poliția de frontieră a inițiat acțiuni operaționale de investigare, în cooperare cu procurorii competenți și cu poliția judiciară, ceea ce a dus la deschiderea mai multor cazuri SIENA noi vizând investigarea grupurilor de persoane care introduc ilegal migranți care își desfășoară activitatea pe teritoriul Muntenegrului.

Muntenegru continuă să pună în aplicare măsurile Acordului UE-Muntenegru de punere în aplicare din cadrul Planului comun de acțiune privind combaterea terorismului pentru Balcanii de Vest.

În noiembrie 2023, a fost semnat un acord bilateral actualizat între Muntenegru și UE pentru punerea în aplicare a Planului comun de acțiune al partenerilor din Balcanii de Vest pentru combaterea terorismului. Muntenegru continuă punerea în aplicare a activităților comune între partenerii individuali din Balcanii de Vest pentru combaterea terorismului.

Muntenegru și-a continuat cooperarea cu EUDA în contextul proiectului IPA8.

5. Sistemele de acordare a cetățeniei pentru investitori

Astfel cum se menționează în cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor, sistemul de acordare a cetățeniei pentru investitori din Muntenegru a încetat la 31 decembrie 2022, dar autoritățile muntenegrene au continuat să prelucreze cererile de cetățenie depuse înainte de data încetării.

Muntenegru a prelucrat 423 de cereri în 2023 (pentru 423 de solicitanți și 927 de membri de familie) și a acordat cetățenia unui număr de 701 persoane. Dintre aceste 701 persoane, 396 dețin cetățenia Federației Ruse și 65 pe cea a Republicii Populare Chineze. Cetățenia a fost acordată persoanelor care dețineau cetățenia altor țări terțe supuse obligației de a deține viză (Africa de Sud, Turcia, Liban, Pakistan, India, Belarus, Filipine, Indonezia, Cambodgia, Kazahstan, Malaysia, Nigeria, Arabia Saudită, Tunisia, Uzbekistan). Muntenegru a raportat că, pentru toate persoanele despre care se constată ulterior că li s-a acordat cetățenia muntenegreană și care se află pe lista persoanelor care fac obiectul unor măsuri restrictive internaționale, guvernul s-a angajat să inițieze proceduri pentru pierderea cetățeniei muntenegrene prin efectul legii.

Comisia va continua să monitorizeze orice evoluție în această privință până la prelucrarea tuturor cererilor nesoluționate.

6. Recomandări

Muntenegru a luat măsuri pentru a da curs recomandărilor anterioare ale Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare și trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) alinierea politicii Muntenegrului în domeniul vizelor la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, ar trebui introduse măsuri de securitate, inclusiv o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, fie prin inițiative operaționale și/sau administrative (de exemplu, la punctele de trecere a frontierei), fie prin legislația națională, ca măsură temporară minimă așteptată din partea Muntenegrului;

b) asigurarea faptului că cererile nesoluționate din cadrul sistemului de acordare a cetățeniei pentru investitori, care a încetat recent, sunt examinate și prelucrate în conformitate cu cele mai înalte standarde de securitate și că cetățenia acordată prin sistemul respectiv persoanelor care fac obiectul unor măsuri restrictive internaționale este revocată.

MACEDONIA DE NORD

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

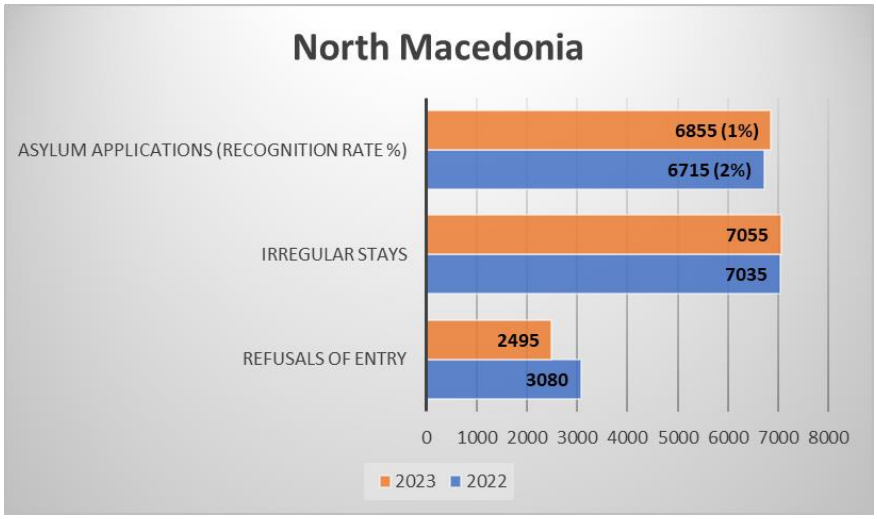
Mai există o singură țară terță care beneficiază de un regim de călătorii fără viză pentru Macedonia de Nord și care are obligația de a deține viză pentru UE, și anume Turcia. Această situație nu s-a schimbat față de cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor. Toate celelalte măsuri luate în 2023 pentru a înregistra progrese în ceea ce privește alinierea politicii în domeniul vizelor au fost menținute în 2024. În special, în ianuarie 2023, Macedonia de Nord a reintrodus obligația de a deține viză pentru resortisanții din Botswana și Cuba. Decizia de a permite temporar resortisanților din Azerbaidjan să intre fără viză în Macedonia de Nord a expirat în martie 2023 și nu a fost prelungită.

2. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație ilegală, de cereri de protecție internațională, de returnări și de readmisie

În 2023, numărul cererilor de protecție internațională depuse în statele membre de către resortisanți nord-macedoneni a crescut cu 2 %, fiind depuse 6 855 de cereri în 2023, comparativ cu 6 715 în 2022. Rata de recunoaștere a cererilor de azil a fost de 1 % (comparativ cu 2 % în 2022).

În 2023, la nivelul UE au fost raportate în total 12 cazuri de trecere ilegală a frontierei de către resortisanți nord-macedoneni, comparativ cu 9 în 2022. În 2023, numărul resortisanților nord-macedoneni care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală a rămas stabil comparativ cu anul precedent, înregistrându-se 7 055 de cazuri de ședere ilegală în 2023, comparativ cu 7 035 în 2022. Numărul de cazuri de refuz al intrării a scăzut cu 19 %, de la 3 080 de cazuri în 2022 la 2 495 în 2023.

Anul trecut a marcat pentru prima dată o tendință de scădere a numărului de decizii de returnare emise pentru resortisanții din Macedonia de Nord (3 015 în 2023 față de 3 150 în 2022, o scădere de 4 %), în timp ce numărul persoanelor returnate a crescut cu 20,5 % (1 965 în 2023 față de 1 630 în 2022). Statele membre au raportat o bună cooperare în materie de returnare și readmisie, iar rata de returnare a crescut în 2023 la 65 %, comparativ cu 52 % în 2022.

Sursă: Eurostat

3. Cooperarea privind migrația, gestionarea frontierelor și readmisia

În urma Acordului privind statutul din 2022, cooperarea în materie de gestionare a frontierelor dintre Macedonia de Nord și Frontex se află la un nivel ridicat, fără modificări în perioada de raportare (în

urma acordului, în 2023 au fost detașați ofițeri Frontex în Macedonia de Nord). Acordul privind statutul este pus în aplicare fără probleme prin realizarea „Operațiunii comune Macedonia de Nord” a Frontex. Există, de asemenea, o participare periodică la alte operațiuni comune ale Frontex, precum și la Zilele de acțiune comună.

În general, statele membre au raportat o bună cooperare în ceea ce privește gestionarea frontierelor și readmisia, chiar dacă performanța la frontierele terestre ar putea fi îmbunătățită, iar readmisia ar putea fi îmbunătățită atât în ceea ce privește rezultatul, cât și calendarul.

În 2023, statele membre nu au solicitat asistență suplimentară din partea Frontex pentru identificarea și obținerea documentelor de călătorie. Acest lucru ar putea indica faptul că aspectele relevante ale Acordului de readmisie UE-Macedonia de Nord sunt puse în aplicare în mod eficient. În urma lansării apelului anual al Frontex adresat instituțiilor partenere din Balcanii de Vest pentru a participa în calitate de observatori la reuniunile Grupului de lucru pe țări (*Country Working Group* – CWG) gestionat de Frontex, Macedonia de Nord a primit statutul de observator pentru CWG Algeria, Bangladesh, Maroc și Irak.

A treia generație a Foii de parcurs pentru cooperare convenite între EUAA și Macedonia de Nord pentru perioada 2023-2025 este în vigoare și rămâne un instrument important de consolidare a sistemului de azil și de primire.

În octombrie 2024, Macedonia de Nord s-a alăturat Rețelei europene de migrație (rețeaua UE de experți în materie de migrație și azil) în calitate de țară cu statut de observator.

4. Cooperarea în materie de securitate

Nivelul de cooperare și de schimb de informații cu Europol este bun și a crescut în cursul anului 2023. Un ofițer de legătură din Macedonia de Nord este detașat la Europol din 2015. Autoritățile de aplicare a legii din Macedonia de Nord furnizează informații cu privire la armele confiscate și la suspecții arestați și oferă feedback atunci când li se solicită acest lucru în cadrul activităților operative. Macedonia de Nord participă, de asemenea, la EMPACT.

În cursul anului 2023, schimbul regulat de informații pe domenii infracționale dintre Macedonia de Nord și Europol a înregistrat o creștere semnificativă în comparație cu 2022. Schimbul de informații prin intermediul SIENA și al CT SIENA a crescut, de asemenea (acesta din urmă cu 38 % față de 2022). Macedonia de Nord a continuat să participe la proiectele analitice ale Europol lansate în anii precedenți și s-a alăturat altor trei proiecte în perioada 2023-2024.

În perioada actuală, ofițerul de legătură din Macedonia de Nord repartizat la Europol a participat activ la reuniunile săptămânale legate de combaterea terorismului.

Macedonia de Nord și-a continuat cooperarea cu EUDA în contextul proiectului IPA8.

5. Sistemele de acordare a cetățeniei pentru investitori

Legea privind cetățenia Macedoniei de Nord permite dobândirea cetățeniei fără cerințe anterioare privind reședința pentru persoanele care reprezintă un „interes economic special” pentru această țară. Nu au fost aduse modificări acestei legi în 2023 și 2024. În 2023, nu a fost luată nicio decizie cu privire la cererile de cetățenie de interes economic special, în timp ce au fost depuse cinci cereri, a căror evaluare este în curs. Comisia reiterează faptul că punerea în aplicare a acestei legi nu ar trebui să conducă la acordarea sistematică a cetățeniei în schimbul investițiilor, deoarece aceasta poate fi utilizată pentru a eluda procedura UE de acordare a vizelor de scurtă ședere și evaluarea aprofundată

a riscurilor individuale în materie de migrație și securitate implicate și, prin urmare, poate avea un impact asupra regimului de călătorii fără viză.

6. Recomandări

Macedonia de Nord a luat măsuri pentru a da curs majorității recomandărilor anterioare ale Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare și trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) finalizarea alinierii depline a politicii Macedoniei de Nord în domeniul vizelor la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe ar trebui să fie introdusă fie prin inițiative operaționale și/sau administrative (de exemplu, la punctele de trecere a frontierei), fie prin legislația națională, ca măsură temporară minimă așteptată din partea Macedoniei de Nord;

b) asigurarea că cererile de cetățenie depuse în temeiul legii privind „interesul economic special” sunt tratate printr-o verificare amănunțită a antecedentelor solicitanților și abținerea de la a permite dobândirea sistematică a cetățeniei pentru un interes economic special.

SERBIA

1. Alinierea politicii în domeniul vizelor

Serbia beneficiază de un regim de călătorii fără viză cu 16 țări care se află pe lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză: Armenia, Azerbaidjan, Bahrain, Belarus, China, Indonezia, Jamaica, Kârgâzstan, Kuweit, Kazahstan, Mongolia, Oman, Qatar, Rusia, Suriname și Turcia.

În efortul de a-și alinia mai bine politica în domeniul vizelor la cea a UE, în perioada octombrie 2022-aprilie 2023, Serbia a decis să introducă un regim complet de vize pentru cetățenii din Bolivia, Burundi, Guineea-Bissau, Cuba, India și Tunisia.

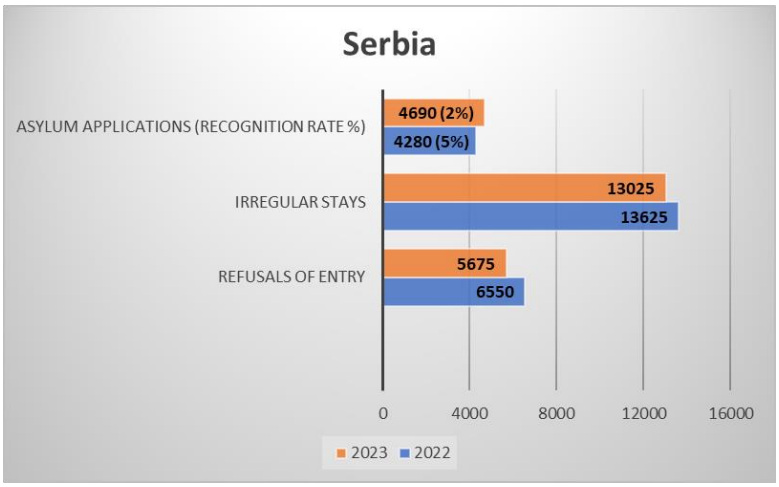
În noiembrie 2023, Serbia a adoptat un „plan de armonizare a regimului de vize la politica UE în domeniul vizelor”, precizând că alinierea în ceea ce privește țările care au nevoie de viză în UE va avea loc cu un an sau cu șase luni înainte de aderarea Serbiei la UE. Cu toate acestea, întrucât lipsa alinierii politicii în domeniul vizelor contribuie la creșterea riscului de migrație ilegală către UE pe ruta Balcanilor de Vest, Comisia se așteaptă ca Serbia să înregistreze progrese mai rapide în ceea ce privește alinierea politicii în domeniul vizelor. Ca parte a agendei sale de reformă din cadrul planului de creștere, Serbia s-a angajat să se alinieze în continuare la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, este o măsură temporară minimă așteptată din partea Serbiei.

2. Monitorizarea tendințelor în materie de migrație ilegală, de cereri de protecție internațională, de returnări și de readmisie

În 2023 au fost depuse 4 690 de cereri de protecție internațională de către resortisanți sârbi în statele membre, ceea ce reprezintă o creștere cu 9,5 % față de 2022 (4 280), menținându-se tendința din anii precedenți. Rata de recunoaștere a cererilor de azil a scăzut de la 5 % în 2022 la 2 % în 2023.

Cazurile de trecere ilegală a frontierelor externe ale UE de către resortisanți sârbi au scăzut cu 34 %, de la 32 în 2022 la 21 în 2023. Numărul resortisanților sârbi despre care s-a dovedit că se aflau în situație de ședere ilegală în statele membre a continuat să înregistreze o tendință descendentă, acesta fiind de 13 025 de persoane în 2023, comparativ cu 13 625 în 2022 (o scădere de 4 %). În 2023, numărul resortisanților sârbi cărora li s-a refuzat intrarea a înregistrat aceeași tendință și a scăzut cu 13 % (6 550 în 2022, comparativ cu 5 675 în 2023).

Numărul deciziilor de returnare emise pentru resortisanți sârbi a crescut cu 4 % (5 835 în 2023, comparativ cu 5 630 în 2022). În mod similar, numărul persoanelor returnate a crescut cu 5 % (3 505 în 2023, comparativ cu 3 245 în 2022), iar rata de returnare a crescut de la 58 % în 2022 la 60 % în 2023.

Sursă: Eurostat

3. Cooperarea privind migrația, gestionarea frontierelor și readmisia

Serbia a continuat să colaboreze în mod pozitiv în legătură cu punerea în aplicare a Planului de acțiune al UE privind Balcanii de Vest. În 2023, Serbia a continuat să pună în aplicare o nouă strategie de gestionare integrată a frontierelor pentru perioada 2022-2027 și un plan de acțiune pentru perioada 2022-2024. Eforturile Serbiei de a-și securiza frontierele și de a descuraja persoanele care introduc ilegal migranți prin intermediul unor operațiuni polițienești speciale începând din octombrie 2023 au avut un efect disuasiv amplu în întreaga regiune, atenuând în prezent presiunea și influențând rutele de migrație. S-a observat o trecere la coridorul Bosnia și Herțegovina-Croația, în mare parte din cauza dificultăților de tranzitare a Serbiei și a adaptării treptate a operațiunilor persoanelor care introduc ilegal migranți la noile realități de pe teren.

Serbia a continuat cooperarea în materie de migrație și de gestionare a frontierelor cu Frontex, pe baza unui acord de lucru și a unui acord privind statutul; acesta din urmă permite detașarea de ofițeri ai corpului permanent al poliției de frontieră și gărzii de coastă la nivel european cu competențe executive prin intermediul unor operațiuni comune. La 25 iunie 2024 a fost semnat un nou acord privind statutul. Un ofițer de legătură Frontex este detașat la Belgrad cu mandat regional pentru Serbia, Bosnia și Herțegovina și Muntenegru. Frontex și statele membre ale UE participante au continuat să detașeze ofițeri ai corpului permanent la secțiunile sârbe de frontieră terestră cu Bulgaria și Ungaria.

Serbia și-a continuat cooperarea cu EUAA. „Foaia de parcurs” relevantă a fost prelungită pentru anul 2023, ca bază pentru cooperarea cu EUAA. A fost elaborată cea de a treia foaie de parcurs pentru cooperare pentru perioada 2024-2026, a cărei aprobare finală este în curs.

În martie 2023, Serbia s-a alăturat Rețelei europene de migrație (rețeaua UE de experți în materie de migrație și azil) în calitate de țară cu statut de observator.

Serbia a continuat cooperarea cu statele membre ale UE în materie de migrație și de gestionare a frontierelor pe baza unor acorduri bilaterale/multilaterale. Printre exemplele de cooperare s-au numărat echipamentele/asistența tehnică, schimbul de informații/statistici (inclusiv rapoarte privind documentele contrafăcute și criminalitatea transfrontalieră), analiza riscurilor, patrulele comune la frontieră (1 342 de astfel de patrule cu Bulgaria, Croația, Ungaria și România), cursurile de formare etc. În 2023, a fost lansată Inițiativa trilaterală Serbia-Austria-Ungaria (bazată pe un acord din noiembrie 2022), pentru a consolida controalele la frontiera Serbiei cu Macedonia de Nord prin crearea unui grup operativ comun compus din personal austriac, maghiar și sârb și prin punerea în comun a echipamentelor furnizate de cele trei țări.

În ceea ce privește readmisia, Frontex și statele membre ale UE au raportat, în general, o bună cooperare cu Serbia. Cu toate acestea, în ceea ce privește returnarea resortisanților țărilor terțe (cei mai numeroși fiind cetățeni din Afganistan, Maroc și Siria), doar jumătate din cererile prezentate de statele membre ale UE (1 090 din 2 198) au fost acceptate de autoritățile sârbe.

4. Cooperarea în materie de securitate

Serbia și-a continuat cooperarea strânsă cu Europol, în special în domeniul infracțiunilor majore, al criminalității organizate și al luptei împotriva terorismului. Serbia menține un ofițer de legătură la sediul Europol. Cooperarea operațională cu statele membre ale UE coordonată de Europol a fost intensă, inclusiv prin intermediul echipelor comune de anchetă și al grupurilor operative multinaționale specializate, de exemplu, grupul operativ operațional RAPAX, dedicat combaterii traficului de persoane în scopul exploatării sexuale între Europa și America Latină.

Serbia și-a continuat participarea la EMPACT. O parte importantă a cooperării cu Europol include schimbul periodic de informații prin intermediul SIENA. Poliția sârbă a continuat, de asemenea, să furnizeze informații bazelor de date și proiectelor analitice ale Europol; numărul contribuțiilor sârbe a crescut în 2023 cu 10 % față de 2022.

Cooperarea Serbiei cu CEPOL a fost foarte intensă în 2023, atât prin formare, cât și în cadrul schimburilor de personal, cu accent pe criminalitatea informatică, criptomonede, știri false/dezinformare și competențele digitale pentru personalul de poliție.

Eurojust și Serbia și-au continuat cooperarea strânsă în materie penală, în special prin intermediul procurorului de legătură sârb. Serbia a participat, de asemenea, la echipe comune de anchetă sprijinite de Eurojust.

Serbia a continuat cooperarea strânsă în materie de securitate cu Interpol. Cooperarea cu statele membre ale UE învecinate, în special cu Croația și România, a fost intensă în ceea ce privește infracțiunile grave din zonele de frontieră, inclusiv introducerea ilegală de migranți și contrabanda cu droguri, arme și muniții.

Serbia și-a continuat cooperarea cu EUDA pe baza unui acord de lucru din 2020, precum și în contextul proiectului IPA8.

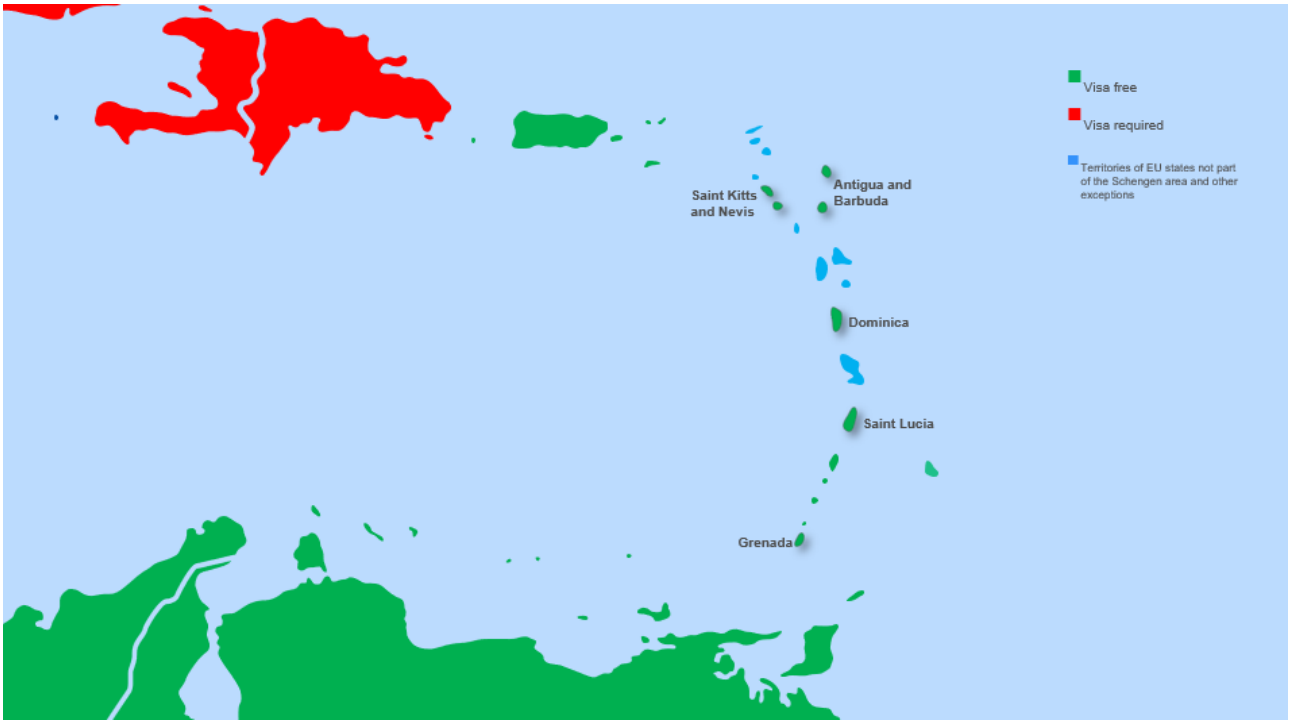
5. Recomandări

Serbia a luat măsuri pentru a da curs recomandărilor anterioare ale Comisiei. Cu toate acestea, sunt necesare progrese suplimentare și trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) alinierea politicii Serbiei în domeniul vizelor la lista UE a țărilor care au obligația de a deține viză. Până la alinierea deplină, o verificare mai riguroasă a sosirilor fără viză ale resortisanților țărilor terțe, în special a celor din țări care prezintă riscuri în materie de securitate sau de migrație ilegală, ar trebui să fie introdusă prin inițiative operaționale și/sau administrative (de exemplu, la punctele de trecere a frontierei), ca măsură temporară minimă așteptată din partea Serbiei;

b) punerea în aplicare pe deplin a clauzei referitoare la resortisanții țărilor terțe din Acordul de readmisie UE-Serbia.

II. ZONA EST-CARAIBE

Începând din 2020, Comisia colaborează cu cele cinci țări Est-Caraibe care beneficiază de un regim de călătorii fără viză și care aplică sisteme de acordare a cetățeniei pentru investitori (**Antigua și Barbuda, Dominica, Grenada, Saint Kitts și Nevis** și **Saint Lucia**) pentru a obține informații și date relevante cu privire la aceste sisteme.

Toate cele cinci țări aplică sisteme diferite de acordare a cetățeniei pentru investitori, care constau în principal fie în contribuții directe la bugetul de stat, fie în investiții în proiecte mari de infrastructură, utilități sau imobiliare. Prima opțiune este, în mod normal, mai ieftină, în timp ce opțiunea imobiliară este, în mod normal, mai costisitoare. Procesul de solicitare a cetățeniei, verificarea antecedentelor și controalele de securitate utilizate sunt similare în cele cinci țări, cu cinci etape principale:

1) agenții de marketing autorizați sunt împuterniciți să găsească investitori interesați în țări terțe;
2) investitorii interesați își depun cererile prin intermediul agenților locali autorizați, care transmit cererile și documentele justificative către unitatea „Cetățenie prin investiție” (CBI);
3) se desfășoară un proces de verificare pe trei niveluri cu privire la originea fondurilor (de către bănci), cu privire la identitatea, securitatea și profilul reputațional al solicitanților (de către firmele internaționale care se ocupă de verificarea antecedentelor) și cu privire la riscurile în materie de securitate și imigrație [de către Centrul regional comun de comunicații (JRCC) al Agenției Caricom de punere în aplicare pentru domeniul criminalității și al securității];
4) pe baza controalelor menționate mai sus, unitatea CBI aprobă sau respinge cererea;
5) pentru cererile aprobate, decizia finală privind acordarea cetățeniei este luată de ministrul competent.

Astfel cum s-a prezentat în cel de al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor din octombrie 2023, din evaluarea Comisiei rezultă mai multe elemente care sugerează că este posibil ca procedurile de verificare a antecedentelor și de examinare ale celor cinci țări să nu fie suficient de riguroase pentru a asigura respingerea cererilor persoanelor care ar putea reprezenta un risc potențial pentru securitatea UE după dobândirea cetățeniei țărilor respective și, prin urmare, a accesului fără viză în UE.

Niciuna dintre cele cinci țări nu impune deținerea reședinței sau cel puțin prezența fizică în țara respectivă înainte de acordarea cetățeniei[32]. Aceasta înseamnă că datele biometrice ale solicitanților care primesc răspuns favorabil nu sunt înregistrate. De asemenea, într-o măsură mai mică sau mai mare, toate cele cinci țări permit solicitanților care primesc răspuns favorabil să își schimbe numele după ce au obținut cetățenia prin investiții. În Antigua și Barbuda și în Dominica, acest lucru este permis după cinci ani de la obținerea cetățeniei; în Grenada, după un an. Cu toate acestea, vechiul nume este păstrat în pașaport la rubrica „Observații".

De la publicarea celui de al șaselea raport, **numărul solicitanților care au primit răspuns favorabil a continuat să crească pentru toate sistemele țărilor, în timp ce numărul respingerilor rămâne relativ scăzut**, în pofida unor tendințe de creștere pentru unele țări. Tabelul de mai jos include datele furnizate Comisiei de către cele cinci țări[33].

	Antigua și Barbuda	**Dominica**	**Grenada**	**Saint Kitts și Nevis**	**Saint Lucia**
Totalul cererilor primite	3 719 (2014-2022) 685 (2023) 739 (2024 până în 30.6)	13 161 (2015-2022) 4 068 în 2023 2 981 în 2024 (până în 30.6)	3 151 (2014-2022) 1 251 (2022) 2 297 (2023) 138 (2024 până în 31.7)	17 668 (2015-2022) 1 987 (2023) 98 (2024 până în 30.6)	2 013 (2015-2022) 4 076 (2023) 1 226 (2024 până în 30.4)
Refuzuri	157 (2014-2022) 24 (2023) 23 (2024)	420 (2019-2022) 210 (2023) 180 (2023)	204 (2015-2022) 59 (2023) 34 (2024)	532 (2015-2022) 207 (2023) 4 (2024)	70 (2015-2022) 28 (2023) 81 (2024)
Totalul pașapoartelor eliberate	**7 205** (2014-2022) **1 191** (2023) **198** (2024 până în 30.6)	**34 596** (2018-2022, *2022 date în curs de verificare*) **9 539** (2023) **5 484** (2024 până în 30.6)	**6 479** (2014-2022) 2023-2024: N/A	**35 577** (2015-2022) 2023-2024: N/A	N/A

Printre solicitanții care au primit răspuns favorabil continuă să se numere în principal **resortisanți care altfel ar avea obligația de a deține viză pentru a intra în UE**. Conform informațiilor primite, principalele naționalități ale solicitanților care au primit răspuns favorabil în perioada 2023-2024

[32] Antigua și Barbuda a introdus obligația de a vizita țara în termen de 3 ani de la acordarea cetățeniei, iar alte țări analizează introducerea unei obligații similare.

[33] Setul de date nu este complet și prezintă o serie de inconsecvențe. Numărul total de cereri este adesea mai mic decât numărul total de pașapoarte eliberate, deoarece cererile pot viza mai mult de o persoană (de exemplu, o cerere acceptată pentru o familie de 4 persoane reprezintă 1 cerere, dar 4 pașapoarte eliberate).

includ, printre altele, Iran (1 918), China (1 099), Siria (747), Irak (425), Nigeria (308) și Liban (149)[34]. În urma agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, toate cele cinci țări au suspendat examinarea cererilor resortisanților ruși și belaruși. Cu toate acestea, în 2023, Grenada avea încă un număr considerabil (aproximativ 2 300) de cereri nesoluționate din partea resortisanților ruși, care au fost prelucrate în 2024[35].

În urma publicării celui de al șaselea raport, **Comisia a continuat colaborarea cu cele cinci țări, atât la nivel politic, cât și la nivel tehnic**. La 12 ianuarie 2024, Comisia a organizat o reuniune la nivel înalt cu prim-miniștrii celor cinci țări, care a fost urmată de o misiune de informare tehnică a serviciilor Comisiei în regiune în ianuarie 2024 și de schimburi de informații în scris.

Misiunea și informațiile actualizate primite au confirmat majoritatea principalelor preocupări prezentate în cel de al șaselea raport, și anume faptul că **sistemele de acordare a cetățeniei pentru investitori nu pot reprezenta un risc de securitate zero**, precum și importanța economică și politică a acestor sisteme pentru cele cinci țări.

În același timp, în ultimele luni, toate cele cinci țări au demonstrat o conștientizare sporită a necesității de a-și consolida sistemele de verificare a antecedentelor și de control de securitate, precum și deschiderea către îmbunătățiri substanțiale cu sprijinul partenerilor lor internaționali. În special, în primele luni ale anului 2024, cele cinci țări au semnat un **memorandum de înțelegere care oferă un cadru de cooperare pentru consolidarea securității sistemelor lor**. În conformitate cu memorandumul, cele cinci țări au decis să armonizeze taxa minimă pentru investiții la 200 000 USD. Pentru Antigua și Barbuda, Dominica, Grenada și Saint Lucia, aceasta a reprezentat o creștere de 100 % (de la un prag anterior de 100 000 USD). Memorandumul a inclus, de asemenea, un angajament de a face schimb de informații cu privire la solicitanți, de a pune în aplicare măsuri sporite de transparență, de a institui o autoritate regională de reglementare, de a-și consolida cadrele de control de securitate și de a stabili standarde comune privind agenții, comercializarea și promovarea sistemelor.

Comisia va continua să lucreze în strânsă cooperare cu cele cinci țări Est-Caraibe și să evalueze punerea în aplicare a reformelor menționate mai sus, în temeiul actualului cadru juridic prevăzut la articolul 8 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul privind vizele, care prevede declanșarea mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor în cazul unui risc crescut sau al unei amenințări iminente la adresa ordinii publice sau a securității interne a statelor membre. După adoptarea mecanismului revizuit privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor, Comisia își va adapta evaluarea pe baza noilor norme. În orice situație, evaluarea Comisiei va continua să țină seama, în mod corespunzător, de relațiile generale dintre UE și țările terțe în cauză, precum și de contextul politic general.

[34] Trebuie remarcat faptul că cifrele pentru fiecare țară terță furnizate la acest paragraf se bazează pe datele prezentate de țările Est-Caraibe cu privire la primele 5 naționalități în ceea ce privește cererile acceptate. Prin urmare, este posibil ca cifrele reale pentru fiecare țară terță să fie ușor mai mari decât cele furnizate pe baza acestui exercițiu de colectare a datelor (și anume este posibil ca unele dintre aceste naționalități să nu fi ajuns printre „primele 5” în una sau mai multe țări Est-Caraibe). Toate cererile din partea resortisanților iranieni raportate aici au fost prelucrate numai de Dominica.

[35] Grenada a informat Comisia că, la data de 16 septembrie 2024, existau 87 de cereri din Rusia în curs de reexaminare.

III. AMERICA LATINĂ

În Comunicarea privind vizele din mai 2023[36], una dintre principalele provocări evidențiate a fost creșterea numărului de **cereri de azil depuse de resortisanții țărilor terțe exonerați de obligația de a deține viză**. Cererile de azil depuse de resortisanții țărilor care beneficiază de un regim de călătorii fără viză au adesea o **rată scăzută de recunoaștere** și, prin urmare, creează o povară semnificativă pentru sistemele de azil ale statelor membre: aproximativ 20 % (peste 1,2 milioane) din cererile de azil depuse în UE între 2015 și 2023 au fost depuse de resortisanți ai țărilor terțe care călătoresc fără viză în UE. Acest lucru se întâmplă într-un moment în care capacitatea de primire a unor state membre se află la limită, având în vedere situația de criză multiplă de pe frontul geopolitic și, în special, necesitatea de a integra numărul mare de persoane cu protecție temporară care s-au refugiat în UE din cauza războiului de agresiune al Rusiei care se desfășoară împotriva Ucrainei și a sosirilor ilegale continue de migranți din alte părți ale lumii.

Pe lângă țările din vecinătatea UE care fac în mod regulat obiectul unor rapoarte din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor, în ultimii ani, unele state membre ale UE se confruntă cu o tendință de creștere a numărului de solicitanți de azil din țările care beneficiază de un regim de călătorii fără viză din America Latină, astfel cum se arată în tabelele de mai jos. Între 2015 și primul trimestru al anului 2024, numărul cererilor de azil depuse de resortisanți ai țărilor care beneficiază de un regim de călătorii fără viză din regiunea Americii Latine a crescut semnificativ, ceea ce a dus la o situație în care acestea reprezintă **jumătate din totalul cererilor de**

[36] Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind monitorizarea regimurilor de călătorii fără viză ale UE, COM(2023) 297 final.

azil depuse de resortisanți ai țărilor terțe care călătoresc fără viză (aproximativ 600 000 din aproximativ 1,2 milioane).

Tabel 1– Cereri de azil depuse pentru prima dată în perioada 2015 - ianuarie-iulie 2024 – Sursa: Eurostat

Țara	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ianuarie – iulie 2024
Costa Rica	10	5	15	20	60	40	20	80	115	120
El Salvador	555	1 765	2 965	5 040	9 070	4 230	1 830	3 580	2 880	1540
Guatemala	20	40	85	230	620	500	265	440	545	260
Honduras	220	475	1 325	2 770	7 245	5 670	2 360	3 260	4 030	1580
Mexic	75	50	80	125	200	160	135	260	335	195
Nicaragua	45	65	165	1 890	6 530	3 900	1 365	2 780	3 235	1545
Panama	5	5	10	15	55	50	60	125	170	85
Argentina	15	20	35	100	340	450	325	810	1 475	985
Brazilia	90	205	290	670	1 605	1 650	795	1 555	1 775	1245
Chile	35	50	50	105	225	300	195	370	600	385
Columbia	270	1 050	3 935	10 045	31 850	29 055	13 140	42 420	62 015	31845
Paraguay	15	15	30	80	375	370	250	740	1 085	735
Peru	145	150	550	1 515	6 810	6 140	3 055	12 685	23 035	16135
Uruguay	0	10	20	30	110	170	140	110	200	110
Venezuela	775	4 690	12 985	22 195	44 770	30 325	17 380	50 050	67 085	41740
TOTAL	2 275	8 595	22 540	44 830	109 865	83 010	41 315	119 265	168 580	98505

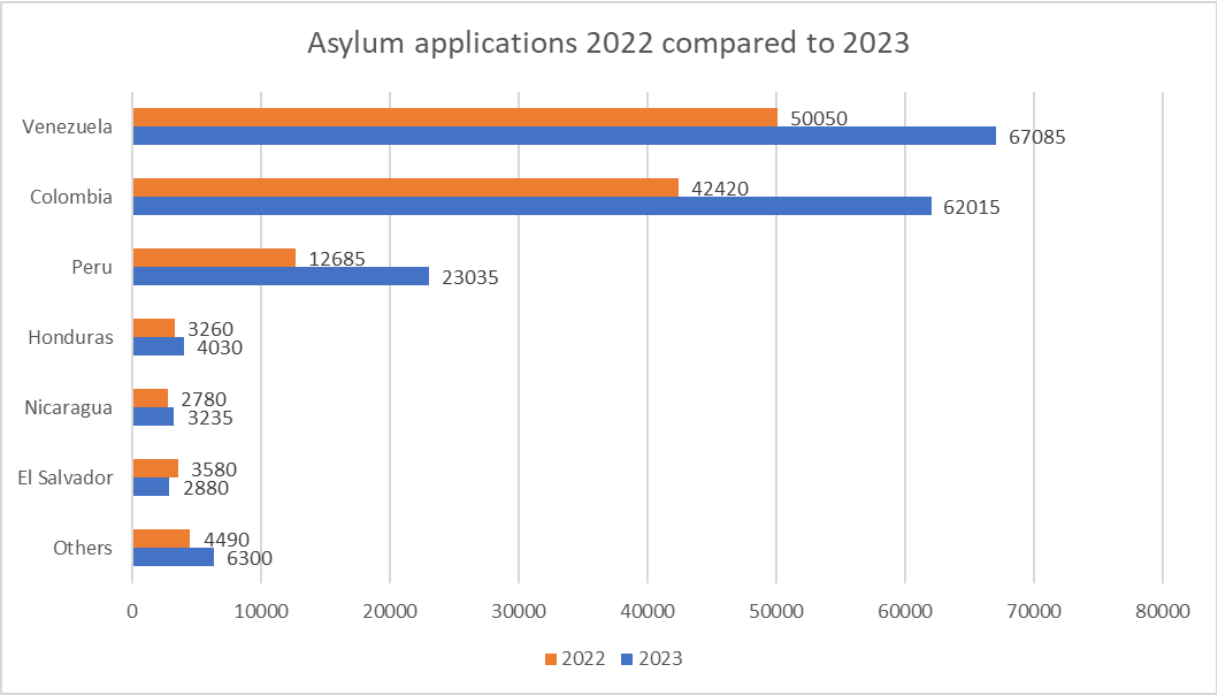
Țara	Anul	Cazuri de refuz al intrării	Cazuri de ședere ilegală	Cereri de azil depuse pentru prima dată	Rata de recunoaștere[37]
Argentina	**2022**	350	1 110	810	2 %
	2023	335	1 285	1 475	4 %
Brazilia	**2022**	2 825	4 565	1 555	8 %
	2023	2 380	4 990	1 775	9 %
Chile	**2022**	180	620	370	5 %
	2023	210	700	600	4 %
Columbia	**2022**	3 600	9 800	42 420	6 %
	2023	3 655	14 260	62 015	6 %
Costa Rica	**2022**	20	75	80	0 %
	2023	20	85	115	11 %
El Salvador	**2022**	165	650	3 580	31 %
	2023	130	720	2 880	31 %
Guatemala	**2022**	115	285	440	17 %
	2023	105	260	545	32 %
Honduras	**2022**	515	2 405	3 260	17 %
	2023	475	2 490	4 030	23 %
Mexic	**2022**	190	695	260	12 %
	2023	235	730	335	18 %
Nicaragua	**2022**	425	1 325	2 780	25 %
	2023	370	1 080	3 235	52 %
Panama	**2022**	25	35	125	14 %
	2023	25	40	170	6 %
Paraguay	**2022**	725	1 265	740	5 %
	2023	460	1 800	1 085	3 %
Peru	**2022**	1 155	3 650	12 685	5 %
	2023	990	4 755	23 035	5 %
Uruguay	**2022**	30	190	110	3 %
	2023	25	220	200	5 %
Venezuela	**2022**	250	2 000	50 050	4 %
	2023	405	2 175	67 085	3 %[38]
TOTAL/MEDIA (%)	**2022**	10 555	28 670	119 265	10 %
	2023	9 835	35 590	168 580	14 %

[37] Rata de recunoaștere include forme de protecție reglementate la nivelul UE (statutul de refugiat și protecția subsidiară) și exclude formele naționale de protecție (din motive umanitare). Aceasta se calculează prin împărțirea numărului de decizii pozitive în primă instanță (acordarea statutului de refugiat sau a protecției subsidiare) la numărul total de decizii emise.

[38] În 2023, 91 % din deciziile în primă instanță au condus la acordarea statutului umanitar național solicitanților venezueleni (72 % în 2022).

În 2023, au fost depuse **168 580 de cereri** de către resortisanți ai celor 15 țări în cauză, comparativ cu 119 265 de cereri în 2022. Aceasta reprezintă o **creștere de peste 40 % într-un an**.

Deși au existat cereri de azil din partea resortisanților tuturor celor 15 țări din regiune care beneficiază de o exonerare de obligația de a deține viză, Venezuela, Columbia și Peru prezintă cele mai mari cifre și tendințe de creștere, urmate de Honduras, Nicaragua și El Salvador. Celelalte țări prezintă cifre mai mici și tendințe de creștere mai puțin semnificative și, prin urmare, pentru moment, nu generează preocupări specifice[39].

Sursă: Eurostat

În ceea ce privește **Venezuela**, numărul cererilor de protecție internațională depuse de resortisanți venezueleni în statele membre în ultimii trei ani este în continuă creștere, cu peste 50 000 de cereri pe an. În 2023 au fost depuse 69 540 de cereri, față de 52 075 de cereri în 2022. Comisia recunoaște că aceste tendințe sunt legate de situația politică și economică actuală din Venezuela și reamintește angajamentul UE de a sprijini, împreună cu partenerii săi internaționali, o soluție pașnică, democratică și favorabilă incluziunii, condusă de Venezuela, pentru a pune capăt crizei din această țară.

În ceea ce privește **Columbia**, în 2023, resortisanții columbieni au depus 63 310 cereri de protecție internațională în statele membre, ceea ce reprezintă o creștere de 46 % față de 2022 (43 370). Comisia recunoaște că aceste tendințe sunt legate și de faptul că Columbia găzduiește aproape 3 milioane de refugiați și migranți din Venezuela. Astfel cum se menționează în comunicarea comună, UE va continua să sprijine Columbia și regiunea în depășirea acestei crize a migrației.

În ceea ce privește **Peru**, s-a înregistrat o creștere bruscă de 81 % a numărului de cereri de protecție internațională depuse în statele membre între 2022 și 2023, 23 280 de cereri fiind depuse în 2023, comparativ cu 12 880 în 2022.

[39] Deși Brazilia are una dintre cele mai mari cifre din regiune în ceea ce privește cazurile de refuz al intrării și șederile ilegale, acest lucru ar trebui considerat proporțional cu populația sa mai numeroasă.

În ceea ce privește **Honduras**, în 2023 au fost depuse 4 065 de cereri de protecție internațională în statele membre, comparativ cu 3 335 în 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 18 %.

În ceea ce privește **Nicaragua**, în 2023 au fost depuse 3 340 de cereri de protecție internațională în statele membre, comparativ cu 2 855 în 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 15 %.

În ceea ce privește **El Salvador**, în 2023 au fost depuse 3 060 de cereri de protecție internațională în statele membre, comparativ cu 3 770 în 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 19 %.

Pentru a asigura sustenabilitatea exonerării de obligația de a deține viză, regimul de călătorii fără viză ar trebui utilizat strict pentru șederi de scurtă durată. Serviciile Comisiei, în cooperare cu SEAE, vor purta un dialog cu țările cele mai afectate din regiune pentru a face schimb de informații și de bune practici, pentru a sprijini eforturile autorităților de a desfășura controale adecvate la frontieră la plecare, campanii de sensibilizare cu privire la drepturile și obligațiile care decurg din regimurile de călătorii fără viză, precum și alte acțiuni adecvate pentru a aborda motivele care stau la baza numărului mare de cereri de azil. Comisia va monitoriza punerea în aplicare a măsurilor menționate mai sus și impactul asupra numărului de șederi ilegale și de cereri de azil, în temeiul actualului cadru juridic prevăzut la articolul 8 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul privind vizele, care prevede declanșarea mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor în cazul unei creșteri substanțiale a migrației ilegale sau a cererilor de azil nefondate.

În ceea ce privește șederile de lungă durată, cele două părți ar trebui să intensifice cooperarea privind căile legale și să promoveze acorduri de mobilitate reciproc avantajoase, astfel cum se menționează în Comunicarea comună „O nouă agendă pentru relațiile dintre UE și America Latină și zona Caraibilor”.

CONCLUZII

Statele membre raportează, în general, o cooperare strânsă cu toți partenerii din vecinătatea UE, atât în ceea ce privește migrația, cât și securitatea. Mai mulți dintre acești parteneri trebuie să continue să abordeze cererile de azil nefondate și toți ar trebui să continue să înregistreze progrese în ceea ce privește alinierea politicilor în domeniul vizelor, pentru a preveni riscul ca resortisanții țărilor terțe să intre fără viză pe teritoriul lor și apoi să călătorească în continuare, ilegal, către UE.

În ceea ce privește vecinătatea UE, acțiunile întreprinse în urma finalizării procesului de liberalizare a vizelor continuă să fie un instrument puternic de sprijinire a reformelor și de stimulare a cooperării cu UE în materie de migrație, de gestionare a frontierelor și de securitate. Comisia consideră că Albania, Bosnia și Herțegovina, Moldova, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia au luat măsuri pentru a da curs unei serii de recomandări formulate în cel de Al șaselea raport din cadrul mecanismului privind suspendarea exceptării de la obligativitatea vizelor. În ceea ce privește Ucraina și Kosovo, ai căror resortisanți au obținut exceptarea de la regimul obligativității vizelor în urmă cu mai puțin de șapte ani și pentru care raportarea cu privire la îndeplinirea cerințelor privind liberalizarea vizelor este necesară în continuare, Comisia consideră că cerințele respective sunt în continuare îndeplinite. Cu toate acestea, ambele țări trebuie să ia măsuri suplimentare pentru a da curs recomandărilor Comisiei. În cazul Georgiei, ai cărei resortisanți au obținut, de asemenea, exonerarea de viză în urmă cu mai puțin de șapte ani și pentru care este încă necesară raportarea cu privire la îndeplinirea cerințelor privind liberalizarea vizelor, Comisia consideră că, pentru a îndeplini în continuare toate criteriile de referință privind liberalizarea vizelor și pentru a evita posibila activare a mecanismului de suspendare, această țară trebuie să ia măsuri urgente suplimentare pentru a da curs recomandărilor Comisiei, în special în domeniul protecției drepturilor fundamentale.

Se va continua monitorizarea îndeaproape a acestui proces, inclusiv prin reuniuni la nivelul funcționarilor de rang înalt și prin reuniunile regulate ale Subcomitetului pentru justiție, libertate și securitate. Monitorizarea problemelor legate de cerințele privind liberalizarea vizelor va fi abordată în continuare în rapoartele anuale ale Comisiei privind extinderea.

De asemenea, Comisia va continua să colaboreze cu țările care beneficiază de un regim de călătorii fără viză din zona Est-Caraibe și care aplică sisteme de acordare a cetățeniei pentru investitori, în vederea prevenirii oricăror riscuri posibile în materie de securitate pentru UE și statele sale membre, precum și cu țările din America Latină în cauză, pentru a preveni utilizarea regimului de călătorii fără viză în scopul depunerii de cereri de azil nefondate.